

1 G. HARMON: [simultani prevod] Ali to je spomenuto na stranici 13.
2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam.
3 Gospodine Deronjić, izvinjavam se što nisam učinio nešto drugo dok ste
4 ulazili u sudnicu. Izvolite sjesti. Možda će Vam zvučati poznato, no ipak ću Vas
5 podsjetiti da ste i dalje obavezani svečanom izjavom koju ste dali na početku
6 svjedočenja i svakako ćete se sjećati mojih riječi.
7 Gospodine Stewart, izvolite.
8 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala.
9 SVEDOK: MIROSLAV DERONJIĆ [nastavak]
10 Unakrsno ispituje gospodin Stewart.
11 [Branilac ispituje putem prevodioca]
12 P: Gospodine Deronjiću, dobar dan. Vi ste rekli jučer Pretresnom vijeću
13 da ste u Bratuncu prilagodili Varijantu B jer niste bili u mogućnosti da se
14 striktno pridržavate iskazanih instrukcija.
15 O: Dobar dan, gospodine Stewarte. To je tačno, tako sam rekao.
16 P: Takođe ste rekli da ste odlučili da održavate kontakte sa
17 predstavnicima Muslimana.
18 O: Da, i to je tačno.
19 P: Da li je gospodin Zekić znao za održavanje tih kontakata?
20 O: Da, znao je.
21 P: Da li je on pokrenuo neke primjedbe na to?
22 O: Ne, imali smo potpuno neslaganje oko toga. Ja mogu samo da kažem da
23 on Varijantu A i B nije uopšte primenjivao u Srebrenici. Ja mislim da su razlozi
24
25
26
27
28
29
30

1 bili što nije imao adekvatan broj ni Srba zastupljenih ni u zajedničkoj vlasti i
2 smatrao je da ne treba da radi taj posao. Imao sam priliku da sa njim razgovaram
3 o tome i on jednostavno, nije se miješao u to kako smo mi radili u Bratuncu. On
4 je inače jedan čovjek kojeg dobro poznajem i prilično je nesistematičan u svojim
5 poslovima, ako tako mogu da kažem.

6 P: A da sad pređemo na drugu temu. Tokom svog svjedočenja na ovoj
7 sjednici, na ovom ročištu, Vi ste rekli da je tokom ljeta o kojem ste govorili,
8 ljeta 1991. godine, da su se odvijale aktivnosti koje ste sprovodili, a da je to
9 bilo naoružavanje ljudi. Rekli ste da je veliki broj stanovnika u to vrijeme na
10 jednoj ili na drugoj strani bilo naoružano. To su bile Vaše riječi.

11 Prije svega, kada govorite o jednoj ili drugoj strani, možemo li da
12 razjasnimo o kome govorite?

13 O: Kada sam rekao da je veliki broj stanovništva bio naoružan,
14 uključujući i jednu i drugu stranu, mislio sam na Srbe u Bratuncu i na Muslimane
15 u Bratuncu.

16 P: U ljeto 1991. godine, možete li dati neki pokazatelj relativnih
17 razmjera naoružanja dvaju strana? Mislim na Srbe i Muslimane.

18 O: Mogao bih dati ono što je moje saznanje, a naravno da ne mogu
19 precizno znati ni u kom broju su Srbi bili naoružani, a teško mi je da kažem u
20 kojoj mjeri su Muslimani bili naoružani. Međutim, neki događaji iz tog perioda,
21 odnosno sukobi, gotovo otvoreni sukobi ili, ajde da kažem malo blaži termin,
22 neredi u Bratuncu izazvani raznim političkim događajima a uzburkali su
23 nacionalne, ovaj... tenzije u samoj opštini, tako da su u jednom periodu

24

25

26

27

28

29

30

1 ti neredi prerasli čak i u otvorena ubistva... otvorene sukobe i dva ubistva. I
2 grad je od avgusta mjeseca, od kraja avgusta mjeseca pa do kraja jeseni, do
3 početka zime 1991. i 1992. godine bio praktično pod barikadama i veoma teško je
4 bilo kontrolisati i policiji situaciju na terenu.

5 Napomenuću da je u jednom trenutku... da su u jednom trenutku Bratunac
6 zbog okolnosti ubistva dva Muslimana u Kravici posjetili najviši, ovaj...
7 predstavnici vlasti u Bosni i Hercegovini. Došao je tada gospodin Koljević u
8 Bratunac sa srpske strane, gospodin Ostojić ispred SDS-a, gospodin Ejup Ganić.
9 Mislim da je tada imao funkciju potpredsjednika ili tako nešto, ali u SDA je bio
10 jedan od vodećih ljudi i gospodin -

11 P: Možemo li na trenutak da napravimo pauzu, gospodine Deronjiću? Možemo
12 li odrediti koji datum je bio, odnosno možete li Vi da kažete koji je bio datum
13 kada se desio taj konkretni incident u Kravici?

14 O: Septembar je mjesec. Ne znam tačan datum; imam to negdje zapisano.
15 Ako me podsjetite sutra bi mogao tačno da Vam kažem datum. Znači u septembru
16 mjesecu je došlo do ubistva dvojice Muslimana u Kravici. Okolnosti su poznate.
17 Ako zanima Vas ili časni sudija, ja ću to objasniti detaljnije.

18 P: Da pokušamo reći datum. Ako Vam kažem da je to bila subota, 31.
19 avgust 1991. godine, da li biste mogli da prihvatite da je to bio datum?

20 O: Da, mogao bih da prihvatim. Ja sam rekao septembar, a evo Vi ste mi
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pomogli. Znači kraj avgusta, to je taj datum.

2 P: Zatim početkom septembra došla je ta delegacija koju ste opisali. Je
3 li to tačno?

4 O: Da, to je tačno.

5 P: A šta je bila svrha njihove posjete?

6 O: Svrha njihove posjete su neredi u Bratuncu i znači ta dva ubistva a
7 oni su došli i bili su primorani da slete helikopterom u Bratunac pošto je
8 Bratunac bio sa svih strana blokiran. Uzajamno u svim selima su ljudi postavili
9 barikade, a pogotovu su tenzije veoma visoke bile između Glogove, iz koji su
10 bili ovi ljudi koji su ubijeni u Kravici, i sela Kravica. I barikade su bile na
11 sve strane, čak i u samom gradu u ulicama. Bezbroy barikada ljudi su postavili.

12 I ja sam imao priliku u tim danima i zajedno sa ovim predstavnicima koji
13 su došli iz Sarajeva, da obiđem ta mjesta. I bio sam i u Kravici i u Glogovi,
14 bio sam i u gradu Bratuncu sa njima. Obraćali smo se stanovništvu i mogli smo da
15 vidimo svi zajedno da i jedna i druga strana posjeduje oružje i da ga javno nose
16 u tom periodu. Znači, na barikadama smo vidjeli bezbroj ljudi sa oružjem i na
17 jednoj i na drugoj strani.

18 P: Vratićemo se na barikade za jedan trenutak. Ali što se tiče te visoke
19 delegacije, da li su oni postavljali pitanja i istraživali događaje koji su se
20 desili, događaje koje ste upravo opisali?

21 O: Da, jesu. Postavljali su pitanja i tražili su i od mene da im kažem
22 šta se to desilo. Razgovarao sam sa svima njima pojedinačno i nekoliko puta i

23

24

25

26

27

28

29

30

1 odvojeno, sa srpskom stranom, odnosno sa muslimanskom stranom. Tako da sam davao
2 odgovore na to šta su uzroci tih sukoba.

3 P: Da li je ta delegacija izrekla neke zaključke u vezi sa onim šta se
4 desilo u Kravici?

5 O: U Bratuncu, izuzev toga što smo posjetili gospodina Hebib i ja
6 Glogovu i na jednom skupu govorili u toj Glogovi, a u prisustvu zaista ogromnog
7 broja ljudi i što sam ja sa srpskom stranom posjetio Kravicu i tamo sam govorio,
8 ovaj... nisu nikakve druge mjere preduzete tih dana. Nakon nekoliko dana je
9 smijenjeno rukovodstvo Stanice bezbednosti u Bratuncu i načelnik i komandir i
10 dovedeni su ljudi sa strane, mislim iz Tuzle, rukovodioci za tu stanicu javne
11 bezbjednosti. I to su bile neke mjere koje je preduzela ta delegacija.

12 P: Da li su oni na neki način razmotrili pitanje stepena naoružanosti
13 Muslimana i Srba?

14 O: Nisu. Ja moram reći da smo razgovarali u opštini u jednom trenutku o
15 tome. Konstatacija je bila da i njihova da oružja ima previše u Bratuncu, da su
16 i oni lično vidjeli to oružje. Nisu se interesovali, ni jedna ni druga strana za
17 detalje, kako je došlo do tog naoružanja. Samo su to konstatovali.

18 P: Da li ste Vi lično tada mogli... preformulisati pitanje. Koliko ste
19 saznanja Vi lično imali o količini oružja koju su imali prije svega Muslimani?

20 O: Bilo je teško iskontrolisati. Mi smo naravno znali da se i
21 muslimanska strana naoružava, a pratili smo i mislim da su i oni znali da smo mi

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 naoružani. Ponekad smo na sastancima međusobnim se optuživali. Oni su optuživali
2 nas, mi smo optuživali njih. A, znači, bila je to gotovo javna tajna u Bratuncu,
3 da smo svi naoružani, A u kojoj mjeri, ja ne mogu tačno reći. Ali lično sam se
4 upoznao i imao sam i imam i danas kod advokata jedan zapisnik sa jedne sjednica
5 SDA u Bratuncu - početak je 1992. godine - gdje oni, ovaj... vrše podjelu
6 naoružanja stani... ovaj, sredstava veze po mjesnim zajednicama. Znači,
7 nabrajaju tačno koliko u koje selo je stiglo još naoružanja, koliko treba da se
8 podjeli i tako. Taj zapisnik imam i danas, ovaj... Negdje se nalazi kod mene.
9 Mislim da je kod advokata.

10 To govori o tome, znači, da zaista su jedni i drugi se naoružavali.

11 P: U pogledu drugog lokaliteta, čuli smo tokom ovoga postupka opis
12 oružja koje su imali Muslimani, odnosno da se radilo o lovačkim puškama i ne
13 mnogo više od tih pušaka. Da li bi taj opis lovačkih pušaka koje je imala
14 muslimanska zajednica bio tačan opis situacije u Bratuncu u ljeto 1991. godine?

15 O: Ja lično, a i gospoda koja su posjetili Bratunac, mogli su u Glogovi
16 da vide niz vrsta naoružanja uključujući i automatsko naoružanje. Znači, na
17 barikadama su to mogli da vide i u... na samom skupu na kojem sam bio u Glogovi
18 se vidjelo naoružanje.

19 P: A da li je oružje te vrste bilo u rukama i muslimanske i srpske
20 zajednice?

21 O: Ovo što sam ja rekao, znači, u Glogovi žive isključivo Muslimani i to
22 je oružje bilo u rukama Muslimana. A u samom gradu Bratuncu se na barikadama
23
24
25
26
27
28
29
30

1 moglo vidjeti automatsko oružje na strani i Muslimana i Srba.

2 P: A te barikade - sama riječ je jednostavna - ali možete li možda da
3 malo više opišete karakter tih barikada i učinak koje su one imale na život u
4 Bratuncu?

5 O: Da. Izgledaće zaista fantastično, ali tako se zapravo desilo. Nakon
6 tih ubistava u Kravici, a po cijelom gradu i opštini inače, ljudi su postavljali
7 barikade i straže. Kad kažem barikade, mislim na prepreke na ulicama i
8 komunikacijama, na putevima. Recimo u Kravici su oborili drvo da prepriječe put,
9 da... da... da pregrade put s tim što su ostavili jedan mali prolaz da auta mogu
10 prolaziti. U Glogovoj isto tako. Izvukli su teške - ja sam prošao to sve zato
11 pričam detalje - izvukli su teške šumske mašine na ulicu, znači one ogromne
12 traktore koji izvrše izvlačenje trupaca iz šume i postavili na ulicu tako da je
13 saobraćaj mogao veoma oprezno da se odvija samo uz kontrolu.

14 U samom gradu Bratuncu ljudi su gotovo u svakoj ulici postavili barikade
15 u strahu od mogućeg početka otvorenih sukoba, tako da se u ulicama moglo vidjeti
16 da su ljudi postavili stvari. Vidio sam, recimo, ona zaprežna kola s... koja
17 vuku konji. Postavljeni na ulicu stari kamioni, polupana auta postavljena na
18 ulicu tako da se saobraćaj kontrolisano odvija i vidio sam bezbroj ljudi sa
19 oružjem na tim barikadama. U jednom trenutku sam bio i ja u jednoj vrlo
20 nezgodnoj situaciji. Nisam mogao da izađem iz neke blokade. Učinilo mi se da će
21 me čak i tu neko, ovaj... moći i ubiti, je l', jer sam zalutao u neku ulicu
22 obilazeći te barikade pa nisam mogao nikako da izađem na kraj sa tim. Znači,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 situacija je bila, hoću da kažem, stvarno dramatična i ostala je takva do kraja
2 te godine. Barikade su se zadržale dugo.

3 Bilo je, evo radi primjera mogu da kažem: policija ulazi, recimo, u
4 jednu ulicu da vrši svoj o... ovaj... posao. Al' straža na ulici, ili srpska ili
5 muslimanska, zavisi od situacije, zaustavi policiju. Čak ponekad i pričaju
6 dobronamjerno, znači policija razgovara sa tim ljudima koji imaju oružje kod
7 sebe. I nekad i naravno, u većini slučajeva puste policiju da prođe, a nekad bi
8 i bogami je bilo situacija da ih vrate.

9 Tako da je... smo često sjedali oko toga nakon tih događaja sa
10 muslimanskom stranom, razgovarali smo i nekako već u januaru mjesecu ili krajem
11 decembra već se malo situacija bila smirila pa su te barikade popustile jel',
12 odnosno sklonjene su sa ulica.

13 P: A barikade su bile na ivici konkretnih dijelova, kvartova grada? U
14 jednom slučaju je to bio dio u kojem je pretežno živjelo muslimansko
15 stanovništvo, a u drugom u kojem je živjelo pretežno srpsko stanovništvo. Je li
16 to tačno?

17 O: Da. To je tačno. Imaju neke ulice i neki kvartovi koji su pretežno,
18 recimo, naseljeni jednim stanovništvom ili ulice koje su isključivo naseljene
19 jednim stanovništvom. Ja mogu i da nabrojim te ulice. I u tim ulicama i u tim
20 kvartovima su bile takve barikade. Ja moram reći da je bilo i situacija gdje su
21 uveče, recimo, straže sa jednog punkta, recimo muslimanskog, odlazili da
22 razgovaraju sa stražama iz, sa srpskog punkta. Bilo je apsurdnih situacija. Da
23 ljudi međusobno komuniciraju ali drže oružje, jel', u strahu da jedni drugim
24 nešto ne urade. Takvih situacija je bilo zaista.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li su te barikade - možda su bile potpuno nepromijenjene - ali da
2 li su one ostale u Bratuncu i u susjednim selima sve do aprila 1992. godine?

3 O: Ne, nisu. U jesen, znači već pred dolazak zime, negdje u decembru ja
4 mislim, te barikade smo uspjeli da sklonimo, ali ljudi su stražarili. Znači, ja
5 znam da su u Bratuncu svi držali straže. Nisu bile više klasične barikade već su
6 ljudi sa oružjem uveče, čak i pojedinačno, čovjek kod svoje kuće recimo,
7 stražari, uveče. Danju ipak odlaze na posao i rade.

8 P: Kada kažete "Uspjeli smo da demontiramo do kraja 1991. godine", da li
9 ovo "mi" treba da znači lokalna policija ili ko drugi?

10 O: Pa to su bili zajednički naponi. Ja moram reći da u to vrijeme, kada
11 se radi o rukovodstvu SDA, znači njihovim čelnim ljudima, predsjednikom opštine
12 gospodinom Dubičićem Nijazom, ja sam imao niz kontakta i ne samo ja već i drugi
13 ljudi iz vlasti sa srpske strane, sastanaka na kojima je bila i policija
14 prisutna i dogovarali smo se. Zaista mogu reći da ni oni nisu nikakvu podršku
15 davali svemu tome, a nismo ni mi. Mi smo zahtijevali da se uklone te barikade,
16 da se dozvoli da se normalizuje život i da policija radi svoje poslove pa i
17 poslove istrage oko tog ubistva koje je poslužilo kao povod. Ono nije bilo
18 razlog, sigurno, već povod za takve sukobe.

19 P: U prethodnom dijelu svoga svjedočenja Vi ste rekli da svi ti događaji
20 - govorili ste o drugoj polovini 1991. godine - da su se oni desili kao neka
21 vrsta uvoda u rat koji je već divljao u Republici Hrvatskoj, a to je uslijedilo
22 i u BiH?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ja mogu reći da je uticaj rata u Hrvatskoj na zbivanja u Bratuncu bio
2 u nekoj direktnoj vezi, a, zato što su pojedini ljudi i Srbi i Muslimani
3 odlazili na ta ratišta to... kao dobrovoljci. A znam da je možda desetak mladića
4 koje ja znam, ne znam da li je bilo više, odlazilo iz srpskog korpusa u Hrvatsku
5 na ratište. Ali bilo je dosta i Muslimana koji su odlazili, mladića koji su
6 odlazili kao dobrovoljci na ratište u Hrvatsku na mus... na hrvatskoj strani. I
7 prilikom povratka sa tog ratišta oni donose i atmosferu sa tog ratišta i mi smo
8 imali sukobljeno mišljenje i oko tog pitanja, jel'. Nama je bilo Srbima
9 neshvatljivo, recimo, da Muslimani u ratu koji nije njihov učestvuju na
10 hrvatskoj strani, ali oni su imali svoje razloge. Oni su opet optuživali nas
11 zašto mi u s... u drugoj državi odlaze naši mladići na... na ratište. Nije to
12 bila masovna pojava. Ja moram reći da ne govorim o masovnoj pojavi, ali bilo je,
13 znači, ljudi koji su iz raznih razloga odlazili na ta ratišta. Kad kažem razni
14 razlogi... razlozi, mislim i na pljačku, kriminalne radnje. Bilo je raznih
15 motiva za ljude koji su to radili.

16 P: Tokom Vašeg iskaza jučer ste spominjali jedan događaj u kojem je
17 gospodin Špegelj bio upleten u naoružavanje Hrvata u Hrvatskoj. Prvo pitanje
18 koje Vam želim postaviti, prije nego što postavim dodatna pitanja, je da li su
19 ti događaji imali bilo kakav utjecaj na sam Bratunac?

20 O: Pa indirektno u nekoj dalekoj vezi. Mislim da, ako mislite na
21 naoružavanje, postojao je pritisak ljudi da se i Srbi naoružaju. Ja sam o tome
22 govorio. Ali u nekoj direktnoj vezi ne bi baš mogao prepoznati uticaj na ratna
23 zbivanja. Ali nezadovoljstvo -

24 P: Oprostite što sam Vas prekinuo. Nastavite. Dakle, "to

25

26

27

28

29

30

1 nezadovoljstvo".

2 O: Želio sam da kažem da je kod Srba izazvalo nezadovoljstvo ponašanjem
3 novoizabrane hrvatske vlasti u Hrvatskoj upravo zbog tog naoružavanja koje smo
4 smatrali u to vrijeme da je direktna prijetnja Srbima u Hrvatskoj. Tako je
5 tumačeno na svim sredstvima javnog informisanja i tako je objašnjavano, ovaj...
6 sa najviših nivoa. Tako da smo mi možda stekli jednu sliku koja nije možda
7 potpuno prava, ali je sigurno da je to prenosilo zabrinutost kod Srba u Bosni.

8 P: Gospodine Deronjiću, ja sam zapravo pokušao da izbjegnemo da ulazimo
9 u stvari za koje ste rekli da nisu imale direktan utjecaj na Bratunac. Međutim u
10 svjetlu ovih nekoliko posljednih odgovora, zamolit ću Vas kažete Vijeću o čemu
11 se točno radilo u tim događajima, u toj aferi koja se ticala gospodina Špegelja
12 i naoružavanja Hrvata u Hrvatskoj?

13 O: Pa Vi znate da je... ne znam u stvari koliko znate, ali ta afera je
14 poznata i bila je prisutna u svim medijima da je gospodin Špegelj učestvovao u
15 naoružavanju Hrvata u Hrvatskoj u vrijeme kada je postajala zajednička
16 Jugoslavija i da je to naoružavanje išlo iz susjednih zemalja raznim kanalima,
17 da je Državna vojna bezbednost to pratila i da je snimljen taj materijal. Ja sam
18 imao priliku kasnije da vidim snimak tog materijala oko tog naoružavanja.

19 P: Onda ću Vas pitati nešto drugo, Gospodine Deronjiću. Kada ste
20 govorili o pritisku, rekli ste... u stvari ne želim Vas pogrešno citirati. Vi

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ste govorili o strahu. Srbi su se naoružavali jer su se bojali da će se možda
2 dogoditi tokom raspada Jugoslavije nešto od onog što se događalo ranije. Rekli
3 ste da su ljudi bili pod velikim pritiskom da se naoružaju. I zatim ste rekli:
4 "Bilo je i pritiska na ljude. Oni nisu u potpunosti vjerovali Jugoslavenskoj
5 narodnoj armiji, JNA." Recite, tko to nije vjerovao JNA?

6 O: Želite samo na to pitanje odgovor oko JNA? Činilo mi se da ste
7 postavili više pitanja? Ako želite samo o JNA ja ću odgovoriti.

8 P: Nisam imao namjeru postaviti više pitanja. Onda možda bolje da ga
9 pojednostavnim. Dakle, kada ste govorili o tome da su ljudi bili izloženi
10 pritisku da se naoružaju jer nisu u potpunosti vjerovali Jugoslavenskoj narodnoj
11 armiji, ja sam Vas nakon toga pitao tko su bili ti ljudi koji nisu u potpunosti
12 vjerovali Jugoslavenskoj narodnoj armiji.

13 O: Postojao je veliki broj ljudi u Srpskoj demokratskoj stranci koji
14 nisu vjerovali Jugoslovenskoj narodnoj armiji. Kad kažem veliki broj ljudi, ne
15 mislim sad na obično članstvo jer oni, ovaj... ne mogu govoriti o tome. Ali
16 govorim o funkcionerima Srpske demokratske stranke i na lokalnom nivou, i na
17 regionalnom nivou na kome sam ja učestvovao i ona saznanja koja sam znao od
18 republičkog vrha. Postojala je... mislim jedno mimoilaženje u mišljenju oko
19 buduće uloge Jugoslovenske narodne armije. Vi znate da je u SDS-u jedan veliki
20 broj članstva bio antikomunistički raspoložen i smatrali su da je vojska produkt
21 tog bivšeg režima. Da su to komunisti, da je pitanje da li će oni uopšte

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 učestvovati na strani Srba u tim projektima u ostvarivanju nacionalnih interesa,
2 ciljeva i tako dalje.

3 I bilo je zaista takvih mišljenja i kasnije kada sam ja ušao u više
4 organe SDS-a, često sam mogao čuti kritike od pojedinih članova Glavnog odbora
5 poslanika, funkcionera državnih, kritike na račun vojske i njihovu ideološku
6 neprilagođenost potrebama i trenutku u kome se sve to dešavalo. Pored te
7 ideološke neprilagođenosti moram samo reći, da bude potpuno jasno, da je
8 Jugoslavenska narodna armija još uvijek bila i višenacionalna. Znači, njen i
9 rukovodeći kadar a i... ovaj, obični vojnici su bili viš... Sastav je bio,
10 znači, višenacionalan.

11 P: Sada Vas želim pitati nešto o odlukama koje ste donijeli, a spomenuli
12 ste ih kada ste govorili o Bratuncu početkom maja 1992. Govorili ste o dvije
13 konkretne odluke. Jedna je bila zabrana aktivnosti svih paravojnih formacija na
14 teritoriju Bratunca, a druga je omogućavala policiji da legalno razoruža
15 nelegalne grupe koje su se pojavljivale tamo. Sjećate se da ste nam u svojim
16 iskazima govorili o te dvije odluke, je li tako?

17 O: Da, tačno.

18 P: Da li je gospodin Zekić bio upoznat sa time da su donesene te odluke?

19 O: Sigurno da je za ovu prvu odluku znao, a ova druga je, mislim, od 13.
20 maja. Tada je gospodin Zekić već bio mrtav. On je poginuo 8. maja.

21 P: Naravno, ja se izvinjavam. Ja se izvinjavam. Da, ta druga odluka je
22 donesena nekoliko dana kasnije pa je to logično. Ali je vezano za ovu prvu
23 odluku, da li ste ikada čuli bilo kakav prigovor, neslaganje gospodina Zekića u
24
25
26
27
28
29
30

1 vezi sa njom?

2 O: Gospodina Zekića sam vidio 4. ili 5. maja i nažalost više ga nisam
3 vidio do njegove pogibije tako da zaista ne mogu odgovoriti ni pozitivno ni
4 negativno. Ne znam kakav je stav imao o tome.

5 P: Moje pitanje je zapravo bilo da li je on na bilo koji način pokazao
6 da se ne slaže ili protivi toj prvoj odluci.

7 O: Na ovom sastanku u, o...ovaj... "Fontani", nisam ni pominjao tu
8 odluku, a mi smo razgovarali o ukupnoj ulozi tih dobrovoljaca i planovima koje
9 oni od nekoga dobijaju. Znači, to je bila suština. Nije ništa komentarisao niti
10 sam ja nešto pokretao pitanje oko tih odluka. Nije, znači, nikakav komentar dao
11 oko toga.

12 P: Spomenuli ste ranije tokom svog iskaza plan za razoružavanje i rekli
13 ste da je nakon što je kapetan Reljić preuzeo kontrolu, a to je bilo sredinom
14 aprila 1992. godine prema Vašem iskazu, da je on izdavao naređenja. A zatim
15 krajem aprila, govorimo o 1992., je došlo do određenih aktivnosti u muslimanskim
16 selima, konkretnije sakupljanja oružja koje se odvijali u muslimanskim selima i
17 spremanje to ga u Bratunac, u jedno skladište. Da li ste Vi bili upoznati s time
18 da je došlo do sabiranja i uskladištavanja oružja?

19 O: Ja jesam bio upoznat sam i učestvovao sam u jednoj toj prvoj, mislim,
20 akciji razoružavanja kao vojnik. Nikakvu drugu funkciju nisam u tom trenutku

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 imao i mobilisan sam kao vojnik. Otišao sam u akciju razoružavanja sela Podčauš.

2 P: Recite, da počnemo od ovog sela zadnjeg koje ste spomenuli, recite da
3 li je Vaša uključenost u to, na neki način, Vam omogućila da vidite koji su bili
4 razmjeri naoružavanja i posjedovanja oružja, nošenja oružja u tom selu u aprilu
5 1992.? Ako možete ponoviti ime sela?

6 O: Da, selo se zove Podčauš. Znači, to je naziv jednog sela. Mogao bi
7 čak reći malo dalje prigradsko naselje Bratunca u pravcu prema Srebrenici. A
8 nisam mogao steći uvid u... u... jer sam bio sa vojnicima. Znam tačno, u jednoj
9 šumi sam bio daleko od sela. A u selu je ulazila policija i vojska i vršila
10 razoružavanje. A koliko sam imao, samo bih dodao to, mogućnosti da kasnije, kada
11 sam postao predsjednik opštinskog Kriznog štaba provjerim koliko je tog oružja
12 ukupno oduzeto, mislim da se radilo u većini o lovačkom i trofejnom naoružanju.
13 I ono je predato u stanicu policije u Bratunac i popisano. Kasnije je izmješteno
14 u centar u Zvorniku, policijski centar u Zvorniku tako da se može tačno utvrditi
15 broj predatog oružja. A ja sam imao informaciju da se radi o oko 300 ili nešto
16 možda više ukupno pušaka koje su u tim akcijama razoružavanja predali Muslimani
17 u Bratuncu.

18 P: A tih tristotinjak pušaka je bilo oduzeto od stanovništva koje je
19 ukupno brojalo - koliko otprilike ljudi?

20 O: 22.000 i nešto stanovnika su bili Muslimani u Bratuncu.

21 P: Da li nam možete dati još neke informacije o tome koji su bili
22 razmjeri naoružanosti u okolini Bratunca u to vrijeme, u aprilu 1992.?

23 O: Iz neposrednog saznanja ne bih mogao dati jer u aprilu zaista nisam
24 bio u situaciji da to prebrojim, ali radilo se o velikoj količini oružja.

25

26

27

28

29

30

1 Međutim, imam jedan posredan izvor u... u nekim svjedočenjima Muslimana
2 i u mom predmetu gdje oni pominju da su zakopavali oružje. Ne navodi se broj,
3 ali očigledno da su sklanjali i imali neke depoe tog oružja.

4 Ne bi zaista želio da pravim nikakve ravnoteže u tom smislu, ali je
5 činjenica da smo imali oružje jedni i drugi. Ako tražite precizno, ja mislim da
6 su Srbi imali više naoružanja u Bratuncu, a da su Muslimani zbog svoje brojnosti
7 imali su, ovaj, manje oružja, ali su bili daleko brojniji. Evo, to je eto neki
8 odgovor.

9 P: Htio bih gospodine Deronjiću, Vas zamoliti, a već sam najavio
10 Međunarodnom sudu o kojem se dokaznom predmetu radi, da pogledate dokument P47.

11 Da li imate to pred sobom gospodine Deronjiću? Već su Vam postavljena
12 pitanja o tome. To je Odluka o strateškim ciljevima srpskog naroda u Bosni i
13 Hercegovini. Da li je to pred Vama?

14 O: Da.

15 P: Postavljeno Vam je pitanje, gospodin Harmon Vas je pitao, a ja Vas
16 ponovo to molim, da se fokusirate na strateški cilj broj 3 na tom spisku.
17 Gospodin Harmon Vas je pitao da li možete komentirati izjavu gospodina Kertesa
18 iz aprila 1991. u Beogradu vezanu za ovaj konkretni strateški cilj. Vi ste
19 rekli: "Ja mislim da su ove stvari povezane, da izjava gospodina Kertesa možda
20 ne u ovom obliku, ali govori o strateškim ciljevima srpskog naroda u Bosni i
21 Hercegovini." Recite, šta ste mislili pod ovim "možda ne u ovom obliku"?

22 O: Pa vidite, ovde kaže "uspostavljanje koridora u dolini rijeke Drine",
23
24
25
26
27
28
29
30

1 odnosno eliminisanje Drine kao stani... granice između srpskih država. To
2 decidno piše u stavu... u tački 3 ove Odluke. Kertes je rekao, ovaj, rečenicu
3 koja je bila, ovako, previše slobodna u smislu... nije bilo nikakvo precizno
4 izjašnjavanje kako, na koji način i tako dalje. Nije pominjao uopšte ove riječi
5 već je rekao: "50 kilometara od Drine biće sve srpsko." To je rekao. Znači, nema
6 apsolutne podudarnosti, ali u ideji je potpuna podudarnost. To sam želio da
7 kažem.

8 P: Htio bih sada da pređemo na nešto drugo. Želim Vas pitati o jednom
9 sastanku. Sjećate ste da ste o tome davali iskaz. Vi ste otišli na Pale u maju
10 1992. i napravili izvještaj koji je uključivao i spominjanje onog što se
11 dogodilo u Glogovoj. Da li se sjećate toga?

12 O: Tačno.

13 P: Već ste nam opisali detaljno taj sastanak. Dobili ste tada nekakav
14 aplauz, čini mi se, na tom sastanku, zar ne?

15 O: Da, tačno.

16 P: Kakav je to aplauz bio? Da li biste rekli da je bio uljudan aplauz
17 zbog toga što ste napravili dobar izvještaj ili je to bilo neuobičajeno
18 čestitanje sa puno entuzijazma? O čemu se radi?

19 O: Pa moram reći iskreno. Moj utisak je bio da je to bilo izraz
20 čestitanja da sam dobro uradio.

21 P: Što se nalazilo u Vašem izvještaju? Vi ste objasnili Vijeću da ste
22 imali i privatne razgovore kasnije o tome. Međutim, koliko ste toga iznijeli na
23 samom sastanku o događajima u Bratuncu i u Glogovoj?

24 O: Ja sam rekao da smo selo Glogovu iselili, prisilno iselili. I
25 podrazumijevalo se, ne znam da li sam upotrijebio taj izraz, jer dobrovoljno

26

27

28

29

30

1 sigurno ih... nisu otišli, to je bilo jasno; da je selo u velikoj broji... u
2 mjeri zapaljeno; da je veliki broj razaranja bio u Glogovi; da se akcija
3 prisilnog raseljavanja Muslimana nastavlja sutradan u Bratuncu i okolnim
4 mjestima. I to je bila suština moje izjave. Ne mogu se sjetiti svih detalja.

5 Rekao sam samo da nisam ni imao informacije niti izvijestio taj skup o
6 ubistvima u Glogovi jer o tome nisam zaista ništa znao taj dan.

7 P: Kasnije ste opisali da je gospodin Đerić bio ljut vezano za to?

8 O: Da, bio je veoma ljut.

9 P: Možete li reći koje su stvari u biti izazvale njegov gnjev?

10 O: Sve. Mislim da činjenica da smo prisilno iselili ljude, da je selo
11 spaljeno u velikoj mjeri. To su činjenice koje su ga potpuno iznenadile. Mislim
12 da je reagovao na te činjenice. I bio je veoma ljut.

13 P: Želim Vas sada pitati nešto drugo.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Zamolit ću da se svjedoku predoči
15 dokument P52.

16 P: Vi ste ovo već vidjeli, naravno. Radi se o jednom bankovnom
17 dokumentu. Gospodin Harmon Vam je to predočio. Da Vas pitam sada, da li Vi znate
18 - u stvari ima tu više stranica - međutim, da li Vi znate nešto više o tim
19 dokumentima, nešto što se ne može vidjeti ovako na prvi pogled kada ih čovjek
20 pogleda?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Jedino što znam više da je gospodin Dukić po pričama mnogih bio
2 finansijer SDS-a. Ne znam da li ovo nešto drugo može da znači. Ja sam rekao da
3 ovaj dokument u izvjesnom smislu potvrđuje rašireno mišljenje da je on bio jedan
4 od finansijera SDS-a. Nemam nek... ništa drugo ja ne znam o ovom dokumentu. Ja
5 sam ga vidio kao i Vi prije dva dana, tri.

6 P: Drugim riječima, svako tko uzme ovaj dokument i pročita ga može iz
7 njega izvući isto ono što i Vi, zar ne gospodine Deronjiću?

8 O: Pa ne bih rekao da može svako. Onaj ko zna ove glasine i priče, u
9 stvari, može to dovesti u vezu. Sam dokument govori o uplatama. Ne kaže se ovde
10 kakva je svrha tih uplata ili ja bar ne vidim to.

11 P: Formulirat ću to drugačije. Kad sam rekao "bilo tko", mislio sam
12 ljudi koji poznaju ko je gospodin Karadžić, ko je gospodin Krajišnik, ko zna da
13 je Deutsche Bank jedna banka. Međutim, uzevši to u obzir, ono što ja tvrdim,
14 gospodine Deronjiću, je da Vi lično ne znate ništa konkretno vezano za bilo koji
15 od ovih stavaka ili za bilo koju od ovih tema o kojima se govori u dokumentu,
16 osim, naravno, onog što Vi možete pročitati u samom tekstu dokumenta.

17 O: Ništa o ovim uplatama, stavcima, sredstvima ne znam izuzev ovoga što
18 mogu pročitati. To sam potvrdno odgovorio i doveo to u vezu sa, znači, raširenim
19 mišljenjem da je Dukić finansijer iz ranog perioda osnivanja Srpske demokratske
20 stranke. Ništa drugo ne znam o tome.

21 P: Nešto sasvim drugačije. Završili smo za sada sa dokumentom P52. Vi
22 ste tokom svog ranijeg iskaza opisali kako je od Vas bila zatražena pomoć, a
23 radilo se o odlasku iz Bratunca. Dakle, od Vas je pomoć zatražio gospodin
24
25
26
27
28
29
30

1 Dubičić?

2 O: /prevod engleskog transkripta: "Da, to je tačno."/

3 P: Jeste li konkretno pomogli gospodinu Dubičiću na način koji je za
4 njega imao praktičnu vrijednost utoliko što je on uspio izaći iz Bratunca?

5 O: Da.

6 P: Da li je to bilo tako što ste obezbijedili vozilo?

7 O: Ne, vozilo je bilo stanice bezbednosti u Bratuncu. On je samo pitao
8 da li će to imati problema, da li će biti problema ako on uzme to vozilo, oni,
9 naime, iz stanice i odu sa tim vozilom. Ja sam rekao da mislim da nema nikakvih
10 problema da uzmu vozilo i da idu.

11 P: Nisam ustvrdio da ste mu Vi dali svoje vozilo, gospodine Deronjiću.
12 VI ste dali odobrenje da se takvo vozilo stavi na raspolaganje gospodinu
13 Dubičiću kako bi mogao izaći iz Bratunca.

14 O: Da, mogu tako da kažem, mada je čudna formulacija da sam ja dao
15 odobrenje pošto je načelnik policije tu. On raspolaže sredstvima svoje stanice.
16 Ja sam naravno znao da oni ne žele ostati u Bratuncu već da ga napuštaju. Ali
17 nisam se protivio tome, čak sam rekao: "Ako smatrate da Vam ja mogu pomoći
18 pozovite se na moje ime ako u Kravici budete imali nekih problema." I oni su
19 koliko ja znam, pozvali se na moje ime baš u Kravici i otišli su u Tuzlu.

20 G. STEWART: [simultani prevod] Nemam više pitanja, časni Sude.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Stewart.

22 Ima li potrebe za dodatno ispitivanje, gospodine Harmon?

23 G. HARMON: [simultani prevod] Nekoliko pitanja, časni Sude. Mogu li da
24 dobijem pomoć poslužitelja? Ako bih mogao da dobijem podijum pošto ga imamo

25

26

27

28

29

30

1 samo jedan za obje strane.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

3 Dodatno ispituje gospodin Harmon:

4 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

5 G. HARMON: [simultani prevod] Molim da se predoči svjedoku dokazni
6 predmet P48.

7 P: Gospodine Deronjiću, htio bih da Vam pokažem neke dijelove teksta
8 dnevnika gospodina Jankovića i zamoliću Vas da date komentar na taj dio teksta.

9 G. HARMON: [simultani prevod] A ja sam pripremio za Sud štampanu verziju
10 dnevnika gospodina Jankovića i mogu skrenuti pažnju Suda na dijelove koje ću
11 spominjati. Dokazni predmet je P48.

12 P: Gospodine Deronjiću, hoću da pogledate ove dijelove teksta ću Vas da
13 komentarišete. Radi se o pitanju koje Vam je postavio gospodin Stewart. To je
14 stranica 27 zapisnika. Da li ste imali kontakte s gospodinom Krajišnikom od
15 1990. pa na dalje? Vi ste u svom odgovoru rekli da nikada niste imali priliku da
16 budete u kontaktu sa gospodinom Krajišnikom lično u to vrijeme. I zamoliću Vas
17 da pogledate dnevnik gospodina Jankovića.

18 Govorim o dijelu teksta koji počinje datumom 12. januar. Ako možete da
19 pročitate -

20 PREVODILAC: Prevodilac ne čuje budući da je gospodin Harmon udaljen od
21 mikrofona.

22 G. HARMON: [simultani prevod]

23 P: Ako pročitate ove dijelove na B/H/S-u, onda ću nastaviti sa pitanjem.
24 Radi se o verziji na B/H/S-u, stranica 1 na kraju do stranice 5.

25 G. HARMON: [simultani prevod] Zatim, časni Sude, na stranici 2 verzije
26 na engleskom jeziku, počev negdje na sredini stranice 4 verzije na engleskom

27

28

29

30

1 jeziku. Od 2 do 4.

2 Imam primjerak tako da svjedok može da koristi moj primjerak na B/H/S-u
3 jer je teško pronaći gdje se on nalazi.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da će se Obrana složiti da
5 očekujem od gospodina Harmona da nam dâ kopiju istog dokumenta.

6 G. HARMON: [simultani prevod] Gospodine Deronjiću, pogledajte dio teksta
7 dnevnika gospodina Jankovića. Radi se o 12. januaru 1991. godine. Molim Vas da
8 pročitate taj dio teksta. On se završava na stranici 5 verzije na B/H/S-u.

9 O: Oprostite, je li tražite samo da pročitam ovo na stranici 5?

10 P: Zamoliću Vas da pročitate dio teksta na stranici 5, na stranici 1, a
11 to je tekst sa datumom 12. januar 1991. godine. Da li vidite tekst koji se
12 odnosi na datum 12. januar? Treba da pročitate cijeli taj dio teksta.

13 O: Da, pročitao sam prvu stranicu.

14 P: Pročitali ste cijeli tekst za taj datum. Možete li onda pročitati
15 tekst, nastaviti tekst koji se završava na stranici 5, do kraja stranice 5? Taj
16 dio teksta se završava prije nego što počinje novi dio teksta sa datumom 13.
17 januar.

18 O: Da.

19 P: Iznad teksta za 13. januar kaže se da je grupa osoba trebalo da idu u
20 Sarajevo na pregovore sa Karadžićem, i tu se spominje i Vaše ime, pod tačkom
21 broj 4. Je li vidite to u tekstu?

22 O: /prevod engleskog transkripta: "Da, vidim."/

23 P: A sada pogledajte tekst sa datumom 15. januar 1991. U engleskoj
24
25
26
27
28
29
30

1 verziji to je na stranici 5, a verzija koju Vi imate, gospodine Deronjiću, na
2 B/H/S-u tu ćete tekst naći na stranici 9. Datum je 15. januar 1991.
3 Pojednostaviću i pročitati gospodine Deronjiću.

4 "Razgovori u Sarajevu. Sastanak je počeo u 18 sati. Sastanku je
5 prisustvovao Karadžić, predsjednik SDS-a, Krajišnik, predsjednik BiH, Velibor
6 Ostojić, Đukić (koji je imao bolesne ambicije). Karadžić je počeo razgovore
7 lekcijom u vezi sa osnivanjem stranke i da o tome nije konsultovan."

8 Neću dalje čitati, gospodine Deronjiću. Ali kako sam ja shvatio ovaj
9 tekst za 12. januar, delegacija je otišla da se vidi sa Karadžićem 15. u vezi sa
10 stvaranjem regionalnog odbora SDS-a u Vašem regionu. Vi ste bili izabrani za
11 jednog od učesnika na sastanku, a sastanak se desio nekoliko dana kasnije u
12 Sarajevu zajedno sa prisustvom gospodina Krajišnika. Gospodine Deronjiću, da li
13 će to moći da osvježi Vaše pamćenje? Da li se sjećate da ste prisustvovali
14 takvom sastanku na kojem je bio gospodin Krajišnik?

15 O: Da, gospodine Harmon. Ja sam pominjao ovaj sastanak u jednom
16 razgovoru s Vama i u intervjuu koji sam davao, ali tada se nisam mogao sjetiti
17 svih učesnika. Tačno je da sam ja bio na ovom sastanku. Sjećam se i gospodina
18 Krajišnika i gospodina Karadžića i ovog sastanka. Ja sam se najviše fokusirao na
19 ono što je govorio predsjednik Karadžić i mislim da sam rekao da je bio veoma
20 ljut što smo mi, po njegovom mišljenju, samoinicijativno formirali taj
21 regionalni odbor. Da, ovaj sastanak se dogodio.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Zanimalo me da ispravim odgovor koji ste dali da niste imali priliku
2 da budete u direktnom kontaktu sa Krajišnikom u vremenskom periodu koju je
3 spomenuo gospodin Stewart, a to je 1990. pa nadalje. Molim Vas, da Vas pitam
4 koja je bila uloga gospodina Krajišnika na tom sastanku? Kako je on uzeo učešće
5 na tom sastanku?

6 O: Ja se zaista ne sjećam njegovog učešća i ne sjećam se da je nešto
7 govorio, ali sjećam se da je bio prisutan. Mi smo bili kritikovani od strane
8 Karadžića i Đukić je tu predstavljao glavni problem jer je on želi da ima svoju
9 neformalnu moć u istočnoj Bosni. Tu su bila ta neslaganja. Ja se toga sjećam
10 dobro sada, ali ne zaista... Uloga predsjednika Krajišnika je tu bila kao jednog
11 od vodećih funkcionera SDS-a i tako smo ga doživljavali.

12 P: Gospodine Deronjiću, mislim na tekst za 15. januar 1991. Tu se kaže:
13 "Kada smo predočili sve što smo učinili, svi, osim Đukića, ostali su bez daha.
14 Karadžić i Krajišnik su čestitali." Možete li elaborirati šta to znači,
15 "čestitali su Karadžić i Krajišnik"?

16 O: Pa ne bih mogao zaista... Petar Janković je jedan zaista čudan
17 čovjek. Mislim, da su baš... da smo ih zadivili nekim svojim umijećem,
18 političkim radom, ne sjećam se zaista toga, ali vjerovatno je mislio da smo
19 govorili o nekim akcijama koje trebalo bi da radi ta regija, a to su neke
20 privredne aktivnosti, osnivanje neke banke. Taj Janković je stalno želio da
21 formira neku banku. Čovjek je zaista pomalo čudan. U jednom periodu, na početku
22 pred izbijanje sukoba, je napustio Bosnu i bio je u sukobu sa rukovodstvom SDS-a

23
24
25
26
27
28
29
30

1 u to vrijeme, ja to znam. Imao je bolesne ambicije da bi i on čak mogao biti
2 jedan od vodećih ili možda glavnih ljudi u SDS-u. Ne bi uzeo ovo sa nekim
3 ozbiljnim stavom: ostali su bez daha. Mislim, zaista ne znam šta smo mi to
4 uradili tako dobro. Naprotiv, bili smo kritikovani zbog ponašanja oko nekog i
5 mitinga u Dubnici. Ja se toga sjećam veoma malo, zaista. Ali... I ne sjećam se
6 da su nam čestitali. To bi mogao biti odgovor precizniji. Ja se zaista ne sjećam
7 toga da nam je neko nešto čestitao.

8 G. HARMON: [simultani prevod] Dobro. Gospodine predsjedavajući, vidim da
9 je pola četiri. Je li to uobičajeno vrijeme za pauzu?

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne, obično radimo sat i po do prve
11 pauze.

12 SVEDOK: Pošto vidim iz ovog... oprostite. Pošto čitam dalje ovaj
13 zapisnik, on kaže da se Dukić gubi kontrolu. Tačno je da je postojao sukob
14 između Petra Jankovića i Dukića i da je, ja se malo prisjećam sad tog sastanka,
15 glavna polemika bila između njega i Dukića. Dukić je nas praktično prijavio kao
16 nedisciplinovane ljude na terenu i tu je došlo do sukoba između Dukića i... i
17 ovoga Petra Jankovića. Izvinjavam se za ovaj dodatak.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Harmon, hoćete li provjeriti
19 kod svjedoka? U mom prevodu se kaže: "gubljenje kontrole".

20 G. HARMON: [simultani prevod]

21 P: Na stranici 9 verzije na B/H/S-u pred sobom se kaže, evo rečenice:

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 "Karadžić i Krajišnik su čestitali." A u prevodu na engleski u sljedećoj
2 rečenici se pojavljuje ime "... gubi kontrolu". Možete li nam reći koje je to
3 ime na osnovu teksta koji imate na B/H/S-u pred sobom?

4 O: To je gospodin Rajko Dukić.

5 P: Pogledajte dvije rečenice kasnije. Ona počinje riječima: "Naša
6 delegacija je došla do zaključka da je to bilo sve." Možete li mi reći koje ime
7 slijedi iza toga?

8 O: Dukić.

9 P: Dobro. Završio sam sa ovim dokumentom, gospodine Deronjiću, a sada
10 ćemo poći do drugog dijela Vašeg svjedočenja.

11 Tokom unakrsnog ispitivanja gospodin Stewart Vam je identifikovao
12 položaje za koje ste Vi znali i funkcije za koje ste znali da je gospodin
13 Krajišnik imao u periodu od 1991. do 1993. godine, a Vi ste identifikovali
14 sljedeće funkcije. Rekli ste da je on bio predsjedavajući Skupštine Bosne i
15 Hercegovine, da je bio predsjedavajući Skupštine Republike Srpske te je bio član
16 Kadrovske komisije. Zatim ste dodali da je bio i član Glavnog odbora SDS-a. To
17 je ukupan zbir prema Vašem sjećanju koje ste dali tokom Vašeg svjedočenja.

18 Da Vas pitam sljedeće: da li Vam je poznato tijelo poznato kao Vrhovna
19 komanda?

20 O: Da, poznato mi je da postoji tijelo Vrhovna komanda. u Republici
21 Srpskoj je postojalo to tijelo.

22 P: Da li je to tijelo postojalo u periodu od 1991. do 1992. godine?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja ne znam tačno datum od kad do kad je zaista postojalo.

2 P: Da li Vam je poznato da li je gospodin Krajišnik bio član toga
3 tijela?

4 O: Da, poznato mi je. Ja znam da je u jednom periodu gospodin Krajišnik
5 bio član toga tijela. Ja se zahvaljujem što ste me podsjetili al' zaista nisam,
6 ovaj, mogao da se uopšte sjetim toga niti sam imao priliku da o tome razmišljam.
7 To je tačno.

8 P: Da li Vam je poznato tijelo pod imenom Savjet nacionalne
9 bezbijednosti?

10 O: Ja ne znam da li mislim na isto tijelo. Ja... meni se čini da je to
11 jeste savjet. Nisam siguran da su to dva različita tijela. Ja ne znam to tačno.
12 Možda imaju dva različita tijela, a ja sam uvijek mislio da je to jedno.

13 P: Kakva imate saznanja o članstvu gospodina Krajišnika u Savjetu za
14 nacionalnu bezbijednost? Ako ne znate, ne znate.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Malo je teško vidjeti šta će svjedok reći
16 jer je već odgovorio na pitanje u vezi sa tijelom koje se zove Vrhovna komanda,
17 a zatim je rekao da je mislio da je to isto tijelo. A onda pitati o članstvu
18 gospodina Krajišnika u tijelu za koje svjedok ne zna da je različito, odvojeno,
19 to mislim da je neprimjereno.

20 G. HARMON: [simultani prevod] Nisam siguran da je neprimjereno, ali ću
21 svakako povući pitanje. Ovo nije područje koje je sporno, a činjenica je da
22 /prevod engleskog transkripta: "je to prihvaćena činjenica na ovom Tribunalu"/.
23 Povući ću pitanje.

24 P: Gospodine Deronjiću, da li Vam je poznato da je postojalo tijelo
25
26
27
28
29
30

1 pod imenom Prošireno predsjedništvo?

2 O: Čuo sam zaista za to tijelo. Ne znam neke pojedinosti oko toga.

3 P: Dobro. Pođimo onda do drugog dijela Vašeg unakrsnog ispitivanja.

4 Gospodin Stewart vas je pitao, a Vi ste mu potvrdili, da nikada niste čuli da
5 gospodin Krajišnik iskazuje bilo kakvu rasnu mržnju prema bilo kome. Da li se
6 sjećate tog dijela svjedočenja? Mislim da je pitanje bilo: rasna ili nacionalna
7 mržnja.

8 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

9 P: Da li ste Vi ikad izražavali bilo kakvu rasnu ili nacionalnu mržnju
10 prema bilo kome?

11 O: Ne.

12 P: Ipak, prema Vašem... prema činjenicama Vi ste bili potpisnik politike
13 stvaranja srpskih etničkih teritorija u Bosni i Hercegovini, a kasnije upotrebi
14 sile ljudi koji nisu pripadnici srpske nacionalnosti.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, da li gospodin Harmon vrši
16 unakrsno ispitivanje ili dodatno ispitivanje ovoga svjedoka? Očekivali bismo da
17 u okviru unakrsnog ispitivanja svjedok treba da bude -

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Harmon.

19 G. HARMON: /prevod engleskog transkripta: "Ja ne ispitujem unakrsno ovog
20 svjedoka."

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Unakrsno ispitivanje svjedoka obično,
22 koliko ja znam iako nisam školovan u tradiciji anglosaksonskog prava, da se
23 prema svjedoku ophodite kao nekome koga se treba unakrsno ispitati u vezi sa

24

25

26

27

28

29

30

1 odgovorima koje je dao u unakrsnom ispitivanju druge strane bez obzira... tako
2 je i najavljeno. Dozvolite da se posavjetujem sa ostalim sudijama.

3 [Sudije većaju]

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete ispitati svjedoka kao što ste
5 činili gospodine Harmon. Moram da dodam da je Vijeće primijetilo da je ovo tema
6 kojom se Odbrana bavila u unakrsnom ispitivanju, tako da ovo nije neka vrsta
7 uvoda za sve teme, nego samo za ovu temu. Izvolite nastaviti.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Oprostite, mi svakako prihvatamo Vašu
9 odluku, ali što se tiče teme kojom smo se bavili u unakrsnom ispitivanju, tema
10 izjava gospodina Krajišnika, svakako je pokrenuta u unakrsnom ispitivanju. To je
11 poenta ovoga.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da je ovde uključeno pitanje
13 pouzdanosti i kredibiliteta. Ako treba da date informacije o nečemu što bi se
14 moglo smatrati lošim, onda Vaše vlastito mišljenje može imati uticaja na
15 cjelokupnu situaciju.

16 G. HARMON: [simultani prevod]

17 P: Da li ste shvatili? Dozvolite da ponovim posljednje pitanje. Vi ste

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ipak potpisnik politike stvaranja srpskih etnički čistih teritorija unutar Bosne
2 i Hercegovine, a kasnije ste bili pristaša upotrebe sile kako bi se uklonili
3 stanovnici koji nisu bili srpske nacionalnosti iz teritorija koje su određene da
4 budu srpske teritorije?

5 O: Da. Odgovor je da.

6 P: Gospodine Deronjiću, hoću da pređemo na drugi dio Vašeg svjedočenja.
7 Vi ste spomenuli izradu karata za opštinu Bratunac u raznim bojama. Da li se
8 sjećate tog dijela svjedočenja?

9 O: Da.

10 P: A različite boje su određivale određene etničke grupe u Vašoj
11 opštini. Možete li sudijama da kažete koje su se boje koristile za koju etnički
12 grupu na tim kartama koje su se sačinjavale?

13 O: Da. Koristili smo plavu boju da obilježimo srpske teritorije, a
14 zelenu boju da obilježimo muslimanske teritorije.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Harmon, mislim da je ovo
16 ponavljanje. Sjećam se da je svjedok rekao da nije bilo boje za Hrvate zato što
17 je bilo vrlo malo Hrvata.

18 G. HARMON: [simultani prevod] U redu, to je bilo samo jedno pitanje.
19 Nisam ga se sjetio. Ali preći ću na drugu vrstu pitanja.

20 P: Gospodine Deronjiću, Vi ste imali jedan niz odgovora na pitanja koja
21 Vam je postavio gospodin Stewart. Vi ste naglašavali istorijske argumente i
22 argumente o zemljoposjedovanju. Da li se sjećate tog dijela svjedočenja?

23 O: Da.

24 P: Sljedeći dokazni predmet. molim da se on pokaže svjedoku. To je
25
26
27
28
29
30

1 dokazni predmet koji sadrži spisak.

2 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet P62.

3 G. HARMON: [nedostaje simultani prevod]

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Harmon, možete li uključiti
5 mikrofon?

6 G. HARMON: [simultani prevod] Čekam da se raspodijele primjerci po
7 sudnici.

8 P: Gospodine Deronjiću, pred vama se nalazi dokazni predmet P62. Da li
9 prepoznajete taj konkretni dokument?

10 O: Da. Prepoznajem ga.

11 P: Šta predstavlja dokazni predmet P62?

12 O: To su podaci o pregledu površina zemljišta, ovaj, u Bosni i
13 Hercegovini vlasništva nad tim zemljištvom. Izdvojili smo, znači, tri kategorije
14 vlasništva. U prvoj kategoriji sve srpsko vlasništvo, u drugoj muslimansko i u
15 trećoj je ta društvena svojina koja je postojala kao oblik svojine u ranijem
16 periodu.

17 P: Da li ste pomogli u pripremi ovog dokumenta?

18 O: Zaista se ne sjećam detalja. Ja sam govorio da smo pravili, ovaj...
19 Normalno da sam pomogao na bilo koji način da sam to uradio. Pomogao sam sigurno
20 oko pravljenja ovog dokumenta.

21 P: A kuda su upućivani spiskovi poput ovoga?

22 O: Sve ove informacije mi smo prosljeđivali i... tehničkoj službi u
23 S...Sarajevo, Srpske demokratske stranke, znači. Sve je ovo stizalo na ruke
24 predsjedništva stranke.

25 P: Dobro.

26 G. HARMON: [simultani prevod] Primijećujem da je 15 do četiri, časni
27 Sude. Imam samo još par pitanja nakon pauze.

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. Možda će biti pitanja od strane
2 sudija.

3 Prekinut ćemo sa radom do četiri i pet.

4 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

5 ... Početak pauze u 15.45h

6 ... Sednica nastavljena u 16.09h

7 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sestti.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim da se svjedok uvede u sudnicu.

9 Izvolite sjesti, gospodine Deronjiću.

10 Gospodine Harmon, možete nastaviti.

11 G. HARMON: [simultani prevod]

12 P: Ja imam samo još jednu temu koju želim da obradimo. Riječ je o
13 Varijanti A i Varijanti B. Kao što se sjećate, taj dokument u gornjem lijevom
14 uglu ima oznaku Glavnog odbora, datum 19. decembar 1991. Zamolit ću sada da se
15 svjedoku predoči i sljedeći dokazni predmet i da mu se dodijeli broj.

16 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet Tužilaštva
17 P63.

18 G. HARMON: [simultani prevod] Mislím da imamo dovoljno primjeraka na
19 papiru za suce. Molim da se oni raspodjele.

20 P: Gospodine Deronjiću, P63 da Vas upoznam s time, je zapisnik sjednice
21 Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Riječ je zasjedanju skupštine od
22 11. decembra 1991. godine, dakle osam dana prije objavljivanja dokumenata
23 Varijanta A i Varijanta B. Želio bih skrenuti Vašu pažnju na poddio broj 2 tog
24 zapisnika, ovaj dio gdje piše "Nacrt predloženih odluka vezanih za osnivanje
25 skupština opština srpkog naroda u Bosni i Hercegovini".

26 Da li to možete pronaći u ovom zapisniku koji je pred Vama? To bi

27

28

29

30

1 trebalo biti negdje na samom početku dokumenta. Gospodine Deronjiću, mislim da
2 se to nalazi na stranici koja ima ERN broj 00183447, gore desno. Tu piše
3 odjeljak 2 i molim Vas da ga pročitate u cijelosti. To nije dugačak tekst.

4 O: Pročitao sam to.

5 P: Zamolit ću da obratite pažnju, gospodine Deronjiću, na sam vrh
6 stranice koja nosi broj 00183448. Onaj paragraf u kojem bi trebalo pisati barem
7 sljedeće: "Skupština"... Časni Sude to možete naći na stranici 3 prevoda na
8 engleskom. To je treći paragraf od dna. Čitam iz tog paragrafa: "Skupština, to
9 jest predsjednik skupštine Momčilo Krajišnik je ponovno naglasio potrebu za
10 osnivanjem srpskih opština tamo gdje su Srbi u manjini bez ikakve obaveze da se
11 to napravi u svim opštinama."

12 PREVODIIOC: Prevodioci nemaju original.

13 G. HARMON: [simultani prevod]

14 P: Gospodine Deronjiću, možete li nam nešto reći o tom konkretnom
15 tekstu?

16 O: Ne mogu ništa ako me ne usmjerite na... na što mislite. Ja prvi put
17 vidim ovaj tekst. On se sigurno odnosi na Varijante A i B. To je tačno i vidi se
18 da se o tome raspravlja. Ja sam već ranije rekao da su te varijante u manjinskim
19 opštinama predviđale... taj materijal je predviđao Varijantu B, formiranje
20 paralelnih srpskih organa i skupština između ostalog. To je bilo nalog da se
21 formiraju skupštine, srpske skupštine. Ja sam takav nalog proveo u Bratuncu.

22 P: Dozvolite da Vas onda pitam ovako: da li vidite neku vezu između ovog
23 zapisnika sa skupštine bosanskih Srba i gospodina Krajišnika, dakle ovog
24 paragrafa koji sam Vam pokazao i same Varijante A i Varijante B, koja je bila
25 objavljena osam dana kasnije?

26

27

28

29

30

1 O: Da. Apsolutno postoji veza i ona se ovde logično može vidjeti. Znači
2 da je na skupštini raspravljano o tim materijalima i da je između ostalih o tome
3 raspravlja i predsjednik skupštine gospodin Krajišnik.

4 P: Zahvaljujem gospodine Deronjiću, ja sam završio moje dodatno
5 ispitivanje.

6 G. HARMON: [simultani prevod] Zahvaljujem Vijeću.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Harmon.

8 Sudija Canivell ima nekoliko pitanja za Vas.

9 Ispituje Sudsko veće:

10 SUDIJA CANIVELL: [simultani prevod] Htio bih vas pitati nekoliko stvari.
11 Kao prvo, rekli ste da je na jednom sastanku na kojem ste mislili da će doći do
12 potpisivanja, da Vam je obećano da jedan aspekt koji ste vidjeli u tom uputstvu
13 i koji ste dobili, da neće biti odmah proveden i to Vas je navelo da razmotrite
14 Vašu prvu odluku. Odakle su ta obećanja stigla, da li možda od ljudi koji su
15 bili na samom vrhu SDS-a ili od kuda? Odakle su došla ta obećanja dakle?

16 O: Vaša ekselencijo, ja se Vama zaista moram izviniti, ali čini mi se da
17 prevod nije bio - meni je potpuno razumljivo pitanje - nije prenijeto. Zato bi
18 zamolio da bar prevodilac ponovi to.

19 SUDIJA CANIVELL: [simultani prevod] Da li je potrebno za prevodioca da
20 ja ponovim što sam pitao? U svakom slučaju ja ću to ponoviti.

21 Rekli ste da Vam je bilo obećano da neke od mjera koje su bile rečene da
22 će biti provedene prema Varijantama A i B, u prvoj i drugoj fazi ovog dokumenta,
23 Vi ste dakle dobili obećanje da neke od tih mjera neće biti odmah provedene. I

24

25

26

27

28

29

30

1 zbog toga ste odlučili da ponovo razmotrite ostavku koju ste već podnijeli na
2 funkciju koju ste imali u Bratuncu. Htio bih Vas pitati da mi kažete ko Vam je
3 dao ta obećanja?

4 O: Vaša ekselencijo, zahvaljujem se i izvinjavam se usput, zaista. Sad
5 mi je potpuno jasno. Obećanja sam dobio od odbora, Opštinskog odbora SDS-a u
6 Bratuncu, od funkcionera tog Opštinskog odbora SDS-a, znači isključivo o
7 lokalnim ljudima se radi, da će mi dozvoliti da tu Varijantu A i B sprovedem na
8 način kako sam ja to obrazlagao, a to je uključivalo razgovor sa Muslimanima oko
9 tog pitanja i mogućnost dogovora sa njima da se neke institucije podjele. A ja
10 sam jedino insistirao na tome da se podijeli stanica policije na srpsku i
11 muslimansku. Takav dogovor je napravljen sa muslimanskom stranom. Proveden je u
12 zajedničkoj skupštini u Bratuncu.

13 I formalno su samo ustanovljene dvije stanice, a nastavile su jedan
14 period da rade u istoj zgradi sa nizom obaveza koje smo dogovorili o međusobnoj
15 saradnji između rukovodilaca tih stanica. To je nešto što sam ja tražio i dobio
16 obećanje od svog Odbora da tako to postupim i uradim. I ja sam onda povukao
17 svoju ostavku i nastavio sam da sprovodim dalje politiku u tom smjeru.

18 SUDIJA CANIVELL: [simultani prevod] Zahvaljujem. Imam još jedno pitanje.
19 Spomenuli ste u jednom trenutku da su obični pripadnici JNA bili višenacionalni.
20 U kom trenutku o kojem ste govorili... U jednom trenutku ste govorili za samo

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 jedan aspekt. Naime, kakav je bio omjer nacionalnosti u... Kakav je bio postotak
2 nacionalnosti ljudi koji su služili u snagama JNA?

3 O: Vaša ekscelencijo, ja ću pokušati da dam odgovor mada nisam mjerodavan
4 za takve, ovaj... analize. Ali poznato je da u 1991. godini Muslimani su odbili
5 da budu regrutovani u sastav Jugoslovenske narodne armije. U ljeto 1991. godine
6 oni su, znači, odbili regrutaciju u snage JNA. Do tada je bilo pretežno
7 muslimansko stanovništvo regrutovano u vojsku jer je većinsko stanovništvo u
8 Bosni, a od tada, od avgusta 1991. godine mislim da je veoma mali broj ljudi
9 ostao u JNA, muslimanske nacionalnosti, jer su odbili da više služe
10 Jugoslovensku narodnu armiju.

11 SUDIJA CANIVELL: [simultani prevod] I za kraj... Hvala Vam na odgovoru.
12 Dakle, za kraj, Vi ste nam objasnili, ali ja nisam u potpunosti Vas razumio da
13 su u jednom trenutku Srbi imali više oružja od Muslimana. Međutim, ne znam da li
14 ste govorili općenito ili ste govorili na način koji je uzimao u obzir ukupni
15 broj Srba i ukupni broj Muslimana. Šta ste zapravo točno mislili? Da li se
16 sjećate da ste o tome govorili? Vi ste to spomenuli za vrijeme unakrsnog
17 ispitivanja koje je vodio gospodin Stewart.

18 O: Da, Vaša ekscelencijo, sjećam se u potpunosti svog iskaza. Ja sam
19 želio samo da pokažem da su se jedna i druga strana naoružavala. Moje mišljenje
20 je da procentualno na broj stanovnika Srbi su imali više oružja, ali zbog
21 brojnosti populacije muslimanske može se smatrati da je, po nekom mom zaista
22 uopštenom mišljenju, imali su veliki broj oružja i Muslimani.

23 SUDIJA CANIVELL: [simultani prevod] Zahvaljujem.

24 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sudija Mahdi ima jedno pitanje za Vas.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

2 Gospodine svjedoče, želio bih da Vam postavim nekoliko pitanja kako bih
3 bio siguran da sam Vas dobro shvatio i da sam dobro pratio ono što ste govorili.
4 Moje prvo pitanje se odnosi na ono što je rečeno na samom početku Vašeg
5 svjedočenja. U pogledu sa nekoliko nekoherentnih detalja i nekonzistentnosti sa
6 nekim dijelovima Vašeg svjedočenja. Kažite ukratko, da li možete da mi kažete
7 koji je razlog zaborava? Ne možemo se svega sjetiti, mogu postojati i drugi
8 razlozi. Želio bih da mi Vi kažete nešto na tu temu.

9 O: Vaša ekscelencijo, kada govorimo o ranije datim iskazima Tužilaštvu,
10 želim da napomenem činjenicu da sam od 1997. godine davao izjave Tužilaštvu i
11 uglavnom su bile vezane za okolnosti događaja u Srebrenici. Ja sam ovde u jednom
12 svjedočenju rekao da nisam u tim izjavama dao potpunu istinu. Ono što sam rekao
13 je tačno, ali nisam da potpunu istinu vezano za jedan moj susret i razgovor sa
14 gospodinom Karadžićem. Smatrao sam da me to može dovesti i mene i moju porodicu,
15 u veoma ozbiljne neprilike. To je bio razlog zbog čega sam prećutao taj detalj
16 razgovora između gospodina Karadžića i mene.

17 U ostalim izjavama ja želim da zaista pokažem možda jednu konzistentnost
18 u načelu. Ne... ne da želim /sic/, već nisam u stanju da vladam svakom izjavom
19 i... i svakim načinom na koji sam rekao određeni događaj u pitanju opisa,

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 upotrebe raznih termina. Postoji i velika mogućnost da su moguće manje
2 nedoslednosti, a ja bih želio zaista da ih sve ispravim i prokomentarišem.
3 Proizvodi prevoda koji je, svatam, veoma komplikovan, jer i ja ne mogu da nađem
4 ponekad adekvatan termin za... za ono što želim da kažem i vjerujem da zbog toga
5 nastaje neka nedoslednost. Zaista, nikad nisam imao namjeru da bilo šta
6 improvizujem. Za sva je ono što sam rekao mislim da posjedujem dovoljno dokaza i
7 argumenata da je to tačno.

8 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Mnogo Vam hvala. Ako sam Vas dobro
9 shvatio, Vi hoćete da nas uvjerite da sve ono što kažete jeste cijela istina.
10 Hvala Vam.

11 A sada prelazim na drugo pitanje. Radi se o Vašoj namjeri da ponudite u
12 jednom trenutku ostavku. Ako Vas dobro shvatam, rekli ste da ste razmišljali o
13 tome da ponudite svoju ostavku jer se niste slagali sa predviđenim metodama.

14 O: /prevod engleskog transkripta: "Da, to je više-manje u biti moj"/
15 razlog.

16 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Dakle, dobili smo transkript ili
17 bolje rečeno zapisnik sa jedne sjednice od 22. januara 1992. godine i pročitacu
18 Vam jedan odlomak. Možda ću pogriješiti u prevodu. "Radije ću prihvatiti
19 suverenu Bosnu nego neku novu opciju komunističke Jugoslavije."

20 Ovo mi se čini daleko od razloga koji Vas je možda natjerao da ponudite
21 ostavku, ali tekst ne odražava tu ideju. Šta biste Vi rekli o tome? Kako biste
22 na ovo odgovorili?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Vaša ekscelencijo, prvo želim da kažem da sastanak je trajao skoro
2 cijeli dan i prekidan je sa brojnim diskusijama. To je jedan, nažalost, samo
3 trag tog sastanka veoma kratak i čovjek koji je vodio zapisnik je sekretar u
4 stranci, čovjek nižeg obrazovanja, a on je zabilježio ono što je zabilježio.

5 A ja znam sigurno da sam, znači, u razloge moguće ostavke i ponude za
6 ostavku pomenuo i Varijantu A i B. I kao dokaz za to jedino mogu da kažem da smo
7 zaista mi u Bratuncu, po mome predlogu, proveli tu Varijantu A i B u sasvim
8 modifikovanom obliku. Inače ne vidim razlog zašto bismo tako postupili. A između
9 ostalog, ja sam kritikovao i politiku Miloševića i Karadžića, i tu pominjem i
10 Babića. I to je sigurno tačno jer sam imao niz i ranijih sukoba sa tom
11 politikom, pogotovo politikom Miloševićevom. I ja sam iznijeo svoje mišljenje da
12 gospodin Milošević ne sledi srpske nacionalne interese, već u suštini radi se,
13 po mom mišljenju, o jednoj ideološkoj različitosti da on želi jednu državu u
14 kojoj će on da vlada, u kojoj će se nastaviti komunistički oblik vlasti. O tome
15 sam govorio. Zaista, sjednica je, Vaša ekscelencijo, trajala skoro cijeli dan i
16 bilo je tu zaista dosta diskusija. Taj čovjek je zabilježio ono što je stigao
17 ili što je mislio da je važno.

18 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Hvala Vam za to objašnjenje. Pošto
19 govorimo o Varijantama A i B, skrećem Vašu pažnju na jedno pitanje koje Vam je
20 postavio tužilac. Evo, šta ste vi odgovorili: "Trebalo je sprovesti mjere za
21 stvaranje Republike Srpske jer Varijanta B podrazumijeva osnivanje paralelnih
22 institucija na opštinskom nivou. A kada kažem 'paralelnih', mislim čisto

23
24
25
26
27
28
29
30

1 srpskih za razliku od institucija koje su u to vrijeme postojale." Zatim
2 nastavljate i kažete, i to je upravo dio za koji bi htio da čujem vaše
3 mišljenje: "... dok je Varijanta B podrazumijevala povezivanje srpskih opština u
4 jedan entitet."

5 U početku govorite samo o Varijanti B, a odjednom kažete: "Dok u
6 Varijanti B" što će reći da ili ste pogriješili i htjeli ste i u prvom retku da
7 kažete Varijanta A, a zatim "dok" predstavlja kontradikciju sa onim što ste
8 rekli ili pak ostajete kod toga da je samo Varijanta B iziskivala obje mjere
9 istovremeno?

10 O: Ja mislim da se, Vaša ekscelencijo, ovde radi o kontradikciji koja je
11 sasvim nenamjerna. Znači, ja bih ovo modifikovao u smislu da su te obe Varijante
12 to podrazumijevale.

13 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Dobro, hvala Vam.

14 O: /nečujno/ ... te ako bih mogao, pošto mi je prisjećanje... samo malo
15 da Vam dam još jedno... jedno malo objašnjenje, jednu rečenicu vezano za onaj
16 sastanak o kome smo maloprije govorili. Ako dopustite samo još jednu rečenicu
17 vezano za one mjere A i B i onaj sastanak i moja ostavka.

18 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Da, izvolite.

19 O: Vaša ekscelencijo, mislim da u nastavku možete pročitati jedan
20 komentar koji možda može doprinijeti da shvatite to bolje. Predsjednik Skupštine
21 opštine... Srpske skupštine opštine u Bratuncu i član Opštinskog odbora,
22 gospodin Ljubisav Simić kaže: "Ako je potrebno, odbićemo naloge Predsjedništva
23 Srpske demokratske stranke, a nećemo izdati narod koji smo vodili do sada u
24
25
26
27
28
29
30

1 jednom smjeru za koji smo mislili da je dobar." Upravo je mislio - jer nema
2 drugih naloga - mislio je na te naloge koje smo dobili i poslušnost.

3 On čak kaže: "Odbićemo i poslušnost i Sarajevu i Beogradu al'
4 nastavićemo politiku onakvu kakvu smo već razgovarali da je nastavimo u smislu
5 jednog, znači, prilagođavanjima uslovima u Bratuncu." To sam želio da dodam.
6 Oprostite.

7 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Dakle, kada se govori o
8 instrukcijama iz Sarajeva, on je htio da kaže - ko?

9 O: Gospodin Ljubisav Simić, predsjednik Skupštine opštine, Srpske
10 skupštine opštine u Bratuncu i član Opštinskog odbora u Bratuncu. On je želio da
11 kaže: "Odbićemo i te naloge ukoliko ne odgovaraju lokalnim prilikama i našim
12 potrebama." A to se odnosilo i na Varijantu A i B.

13 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Da, ali naređenja koja su dolazila
14 od koga? Ko je izdao ta naređenja?

15 O: Mi smo naređenja dobili od Predsjedništva stranke, Vaša ekscelencijo.

16 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Dobro. Dozvolite mi da spomenem
17 jednu drugu temu. Radi se o događajima koji su se odvijali u Glogovoj. Ako sam
18 vas dobro shvatio, Vi ste odlučili da otvorite koridor između Bratunca i
19 Kravice. Vi kažete: "Mi smo odlučili." Ko je odlučio? Ko je to "mi"?

20 O: Vaša ekscelencijo, mislio sam na Krizni štab Opštine Bratunac čiji sam
21 ja bio predsjednik.

22 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Dobro. Ali, da li su to bile
23 direktive koje su dolazilo od bilo kuda ili je to zavisilo od Vas? Vi ste to

24

25

26

27

28

29

30

1 odlučili, Vi ste donijeli odluku i proveli izvršenje?

2 O: Da bih /sic/ Vam bilo možda lakše da razumijete, ja sam tu odluku
3 donio u toj noći u Kriznom štabu, a nisam imao direktive za takvu odluku niti
4 sam za njeno sprovođenje tražio neke direktive, izuzev što sam se konsultovao sa
5 predsed... sa Goranom Zekićem koji je bio član Glavnog odbora i... i, ovaj...
6 poslanik u Narodnoj skupštini i sa ovim čovjekom koji je u neku ruku
7 predstavljao tu, ovaj... izvor prema Srbiji, prema njihovim državnim i
8 političkim organima. To je gospodin Spasojević Predrag.

9 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] To znači tokom noći? Tokom noći Vam
10 je pala na pamet ideja, a sljedećeg dana ste sproveli ideju u djelo?

11 O: Ne, časni... časni Sude. U činjeničnim osnovama ja sam rekao da sam,
12 i u svom intervjuu, da sam već prethodnih dana, krajem aprila i početkom maja
13 razmišljao ja o toj ideji i da sam je dogovarao sa kapetanom Reljićem, koji je
14 bio oficir tu na terenu, i da smo sedmoga otišli na izviđanje u selo Magašiće da
15 pogledamo to selo. Tako da sam ja od ranije već pripremao sa vojskom tu akciju.
16 A odluka o izvođenju te akcije, potvrda da to izvedemo da... došla na Kriznom
17 štabu, na sastanku Kriznog štaba 8. maja.

18 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Da li je uobičajeno da odluka
19 takvoga značaja iziskuje - kažete "da" ili "ne" - da li ona iziskuje odobrenje
20 neke više instance?

21 O: Da.

22 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] I ko bi bila ta viša instanca?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Za mene bi to bila, u tom trenutku bi bio republički vrh srp...
2 Republike Srpske.

3 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Mislite ili ste uvjereni?

4 O: Uvjeren sam u to.

5 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Dobro. A kada ste dobili to
6 odobrenje ili naređenje? Dakle, to je ili naređenje ili odobrenje? Ako dobro
7 shvatam ono što kažete.

8 O: Odobrenje posredno sam dobio od gospodina Zekića koji je bio jedini
9 predstavnik Srba u visokim republičkim organima. Ja sam ga pitao, a on je rekao
10 da je to u redu i ja sam uradio tu akciju.

11 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Dobro. Sada ću preći na jednu drugu
12 temu. Ako sam dobro shvatio, Vi ste otišli na Pale gdje ste podnijeli izvještaj
13 o događajima koji su se desili u Glogovoj. Rekli ste, između ostalih, da je bio
14 prisutan i general Mladić. On je zatražio od Vas da pokažete na karti gdje se
15 nalazi Glogova. Ako dobro shvatam, general Mladić je bio vojni komandant i
16 njegov zahtjev da pokažete na karti gdje se nalazi neko selo čini mi se
17 pomalo... ili barem da kažem, čudno mi je. Teško mi je povjerovati da jedan
18 takav vojni komandant ne pozna savršeno ratište ili bojište koje je pod njegovom
19 kontrolom. Zar Vas nije iznenadilo da Vam je postavio to pitanje, da je to od
20 Vas zatražio?

21 O: Ne, Vaša ekselencijo. Ja ću Vam objasniti. General Mladić je
22 komandant Vojske Republike Srpske postao 15. maja. Ovaj sastanak je bio
23 dvanaest... 11. ili 10. maja. Ja sam bio neprecizan. Ne mogu da se tačno sjetim

24

25

26

27

28

29

30

1 koji je dan. A i svatio, i objašnjavao sam to, da je to bilo prvo upoznavanje
2 generala Mladića sa situacijom u Bosni. Zbog toga su bili pozvani svi
3 predsednici kriznih štabova ili predsednici stranaka, opštinskih odbora na taj
4 sastanak, da upoznaju upravo generala Mladića sa aktuelnom situacijom na terenu.
5 Ja sam tako razumio taj sastanak. Mislim da on u tom trenutku nije poznao
6 uopšte situaciju u Bosni.

7 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Ne radi se samo o tome da nije
8 poznao situaciju, nego kažete da tada još nije bio imenovan za komandanta
9 Vojske Republike Srpske. U kojem svojstvu je on bio prisutan na tom sastanku?

10 O: Ja sam, Vaša ekscelencijo, zakasnio na taj sastanak i nisam ovaj...
11 nije mi niko predstavio generala Mladića. Poznao sam ga iz medija i znao sam
12 ko je. A ja mislim da je on tu bio u svojstvu čovjeka koji će za dva-tri dana
13 preuzeti komandu nad Vojskom Republike Srpske jer je 15. maja imenovan za
14 glavnog komandanta Vojske Republike Srpske.

15 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Ali, da li ćete se složiti da je on
16 bio profesionalni oficir?

17 O: Apsolutno.

18 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Rekli ste da je gospodin Đerić
19 pokazao jednu suprotnu reakciju koja je drugačija u poređenju sa onom na Palama.
20 Možete li reći koju je imao funkciju i kakva je bila njegova stvarna moć. Kažite
21 to u par riječi.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Gospodin Đerić je bio predsjednik Vlade Republike Srpske u prvom
2 sazivu i nije, po mom mišljenju, imao veliku moć.

3 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] A ne mislite da je djelovao na
4 osnovu tih informacija koje ste mu Vi proslijedili?

5 O: Ne znam na što... Možda nije pitanje dobro prevedeno. Ja se ponovo
6 izvinjavam.

7 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Ne, ne. Možda sam ja loše postavio
8 pitanje. Moje pitanje je sljedeće: Vi ste mu proslijedili kapitalnu, važnu
9 informaciju, a on je reagovao na način koji je pokazao njegovo neslaganje. Zar
10 Vam nije rekao da će kao posljedica toga on da reaguje, da će se susresti sa
11 drugim ličnostima koje bi mogle imati uticaja na situaciju?

12 O: Ja nisam to čuo. Gospodin Đerić je zapisao to što sam ja rekao u
13 radni notes, a nije komentarisao izuzev što je bio ljut i ljutito je postavljao
14 pitanje: "Ko Vam je to naredio? Zašto ste to uradili?" To su bila ta pitanja. Ja
15 sam odgovarao da je ratn...ratno... ovaj... ratni događaji u svim opštinama
16 susjednim su takvi da se i u Bratuncu prenosi taj požar i da sam, evo, i ja
17 uradio nešto što sam mislio da je... da treba da uradim. I on je to zapisao.
18 Nije ništa rekao u smislu -

19 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Vi ste bili sami tokom tog
20 razgovora?

21 O: Ne, ekxelencijo. Sa mnom je bio i na jednom i na drugom sastanku
22 prisutan i šofer koji me je vozio. Ušao je sa mnom i na jedan i na drugi
23 sastanak. I u... kad smo se vraćali u Bratunac ja sam rekao njegovo ime -

24
25
26
27
28
29
30

1 izvinjavam se - kad smo se vraćali u Bratunac, komentarisali smo razliku u tim
2 mišljenjima i reakcijama.

3 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Posljednja tema. Odnosi se na
4 dobrovoljce. Govorili ste o dobrovoljcima koji su se nalazili u Bratuncu. Ja bih
5 Vam želio postaviti jedno ili dva pitanja.

6 Prema Vašem saznanju, ko ih je plaćao, gdje su i kako su bili smješteni
7 i ko im je plaćao troškove?

8 O: Vaša ekselencijo, prva grupa nije stanovala, znači, u Bratuncu, to da
9 odma' rasčistimo. Ova druga grupa koja je došla, stanovala je po raznim
10 objektima u Bratuncu i po napuštenim muslimanskim kućama, a ja ne znam... niti
11 ih je bilo ko finansirao. Oni su se finansirali sami. Uglavnom se radi o
12 kriminalcima koji su zaista previše pljačkali u tom periodu. Pretpostavljam da
13 su iz toga se financirali, a moguće da postoji neki način finansiranja iz Srbije
14 odakle su došli. Ja o tome zaista ne znam ništa.

15 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Dobro. U pogledu nehumanog ophođenja
16 koje je bilo izvor tenzija, da li Vam je poznato da li su oni koji su za to bili
17 odgovorni bili ispitani? Da li im je suđeno?

18 O: Ne, na znam ni za jedan slučaj da je neko ispitan i da mu je suđeno.

19 SUDIJA EL MAHDI: [simultani prevod] Hvala, gospodine svjedoče.

20 Hvala, gospodine predsjedavajući.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Deronjiću, imam i ja za Vas
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 par pitanja. Prvo pitanje se opet odnosi na sastanak na kojem je predmet
2 razgovora bila Vaša ostavka. Prije svega, u zapisnik, vidio sam da je na
3 engleskom pitanje koje je postavljeno na francuskom ,a postavio ga je sudija El
4 Mahdi, ono se odnosi na sastanak od 22. jula, a mislim da se radilo o 22.
5 januaru. No, u transkriptu se pojavilo 22. juli. Da li se slažemo, gospodine
6 Deronjiću, da kada ste odgovorili na pitanje sudije El Mahdia, da ste mislili na
7 sastanak koji je održan 22. januara?

8 O: Da.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Također, citirano je nešto sa tog
10 sastanka, a to nije bilo u potpunosti uvedeno u zapisnik. Htio bih da i to uđe u
11 zapisnik jer u zapisniku konkretno stoji kada se govori o opciji komunističke
12 Jugoslavije, puna rečenica bi glasila ovako: "Ja bih radije prihvatio suverenu
13 Bosnu, nego neku novu opciju komunističke Jugoslavije." To je dakle ta rečenica
14 pročitana u cijelosti.

15 Vi ste na to odgovorili, a vezano za zapisnik, da je taj zapisnik vodio
16 sekretar skupštinskog odbora, ne baš najbolje obrazovan čovjek. Možete li nam
17 reći kako se ta osoba zvala?

18 O: Taj gospodin se zove Katanić Mike. Katanić Milenko, oprostite.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Nakon toga ste nam rekli da on
20 nije bio jako obrazovan. Međutim, recite da li ste Vi vidjeli taj njegov
21 zapisnik i da li ste unijeli ispravke ili zabilježili da zapisnik nije potpun?

22 O: Odgovor na prvo pitanje je: vidio sam taj zapisnik, potpisao sam ga.
23 Nisam, ovaj... ispravio nikakve, ovaj... jer sam smatrao da on odražava suštinu.
24 Nisam se bavio detaljima niti sam vodio računa o tome. Nijedan zapisnik nismo
25 ispravljali niti ga... niti smo imali mogućnosti da ga u cijelosti zabilježimo.

26

27

28

29

30

1 Zaista je to bilo nemoguće.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Sam zapisnik sa sastanka navodi da
3 je Mirna Nikolić vodila zapisnik. Šta imate reći na to?

4 O: Pa ja znam da postoje dva... dva sekretara postoje u Opštinskom
5 odboru. Gospođica Mirna Nikolić i gospodin Milenko Katanić. Ja sam mislio da je
6 vodio Milenko Katanić. A i gospođica Mirna Nikolić je sekretar u stranci i ona
7 ima... ne mislim da nema ni srednje obrazovanje, tu je negdje. Nisam siguran.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle ni ona nije dobro obrazovana
9 osoba?

10 O: Pa ne bih se usudio da kažem da je neobrazovana, ali ne mislim da je
11 i sposobna zabilježiti na jednom takvom sastanku sve što se kaže. Jer morate
12 uzeti u obzir da su ti sastanci naši... ponekad protiču u atmosferi međusobnog
13 preklapanja diskusija bez jedne normalne procedure.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ja samo želim razjasniti ovo. Vi
15 ste, gospodine Deronjiću, objasnili kvalitetu zapisnika time što ste spomenuli
16 da je to radio jedan čovjek koji nije bio dobro obrazovan. A sada sam iz Vašeg
17 odgovora shvatio da se radilo o ženi, a da Vi niste imali na umu tu osobu, tu
18 ženu, kada ste odgovarali na moje prethodno pitanje. Jesam li u pravu?

19 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Također ste nam rekli, a ovo je samo srž
21 stvari. Najbolje da to pročitam.

22 Vi ste rekli: "Časni Sude, dozvolite prvo da skrenem Vašu pažnju na
23 činjenicu da je sastanak trajao cijeli dan, da su često ga prekidale diskusije i

24

25

26

27

28

29

30

1 debate." Recite, kada je počeo taj sastanak?

2 O: Časni Sude, zaista ne mogu da se sjetim tih detalja. Ja nemam takvu
3 memoriju -

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zamoliti ću da se gospodinu Deronjiću
5 preda sama knjiga, to jest zapisnik.

6 Gospodine Deronjiću, zamolit ću Vas da pronađete sastanak od 22. januara
7 1992.

8 O: Da, našao sam.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imate li u dokumentu neke naznake o tome
10 kada je počeo sastanak?

11 O: Da. Ovde stoji da je sastanak počeo u 17.00 časova. To je, znači,
12 popodne. Ja zaista primjećujem da nisam rekao tačno dan, da je sta... trajao
13 cijeli dan, ali je trajao onda sigurno do dugo u noć. To je jedino što mogu da
14 dodam.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Da se vratimo na pitanja o
16 kojima se razgovaralo na tom sastanku, a to je da ste Vi naznačili da će u
17 slučaju da dođe... da u slučaju da gospodin Karadžić, Dukić i Koljević dođu u
18 Bratunac, da onda tamo moraju jasno reći kakav je nacionalni program, koja je
19 donja granica. Inače, tako tu piše: "Radije ću podnijeti ostavku nego
20 iznevjeriti sebe."

21 Možete li nam reći šta Vam je bilo nejasno, šta je gospodin Karadžić
22 morao još razjasniti ili neka od ovih drugih spomenutih osoba?

23 O: Mogu Vam reći. Ja moram da kažem da se taj sastanak uglavnom odvijao
24 oko pitanja odnosa sa politikom Miloševića, što ovaj... je bio, ovako, centralni
25 problem na tom sastanku i ja nisam želio da... da učestvujem u nečemu što mi

26

27

28

29

30

1 nije do kraja jasno. Da li, znači, tu politiku u Bosni kreira Milošević ili je
2 kreiramo mi? Da li su te mjere koje mi, ovaj... sprovodimo nešto što smo mi
3 odobrili u najvišim sku.. ovaj... stranačkim organima ili je to nešto što mi
4 nismo ni razmatrali niti usvojili?

5 Recimo, bilo je potpuno jasno da program Srpske demokratske stranke je
6 napušten. Ja negde ovde, čini mi se, u jednoj rečenici kažem: "Više ne postoji
7 Jugoslavija, ne postoji šest republika." A to je bio naš program. I ja želim da
8 kažem šta je sad naš program. Nije bilo u potpunosti jasno, bar meni i ljudima u
9 Bratuncu, gdje će to odvesti ova nova politika koja se kreira.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Da li ste uopće imali bilo kakve
11 sumnje vezano za to da je neophodno da Muslimani odu iz njihovih sela i područja
12 u kojima su živjeli?

13 O: U tom trenutku nisam imao nikakvu ideju o tome da bi oni trebali da
14 napuste opštinu Bratunac.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Dakle, kada ste rekli da ćete
16 možda podnijeti ostavku, uglavnom se radilo o budućoj politici, da to tako
17 kažem, vezano za međusrpske odnose, dakle, odnose Republike Srpske... U stvari
18 da kažem ovako: odnose Beograda i Pala. Dakle, to je bilo ono što Vas je
19 zabrinjavalo, zbog toga ste mislili podnijeti ostavku ako ne dobijete bolje
20 dodatno objašnjenje. Da li sam dobro shvatio Vaš iskaz?

21 O: Da, to je bio jedan od razloga zašto sam želio da podnesem ostavku.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Tokom Vašeg iskaza, Vi ste, odgovarajući na pitanja gospodina Stewarta,
2 koji Vas je pitao vezano za tačku 6 faze 1 plana B, a riječ je o: "odrediti tajna
3 mjesta skladišta u mjesnim zajednicama i naseljenim mjestima u kojima je
4 većinsko srpsko stanovništvo, dakle skladišta za hranu i slično," mislim da su
5 Vas pitali da li je to bilo sprovedeno ili nije. Mislim da ste Vi ste odgovorili
6 tako što ste rekli da biste Vi radije pričekali i stavili novac na stranu kako
7 biste mogli kupiti hranu kada bude bila potrebna.

8 Jesu li na kraju ta skladišta za hranu osnovana ili nisu?

9 O: Ne, časni Sude. To je bila preporuka i nisu osnovana.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nikada to nije bilo sprovedeno?

11 O: Ja ne znam ni za što slično, već za da se... kao preporuka to dâ...

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Međutim, Vi niste bili uključeni u
13 sprovođenje te mjere, dakle, stvaranja mjesta za skladištenje hrane?

14 O: Ne, ja se ne sjećam toga.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zamolit ću da pogledate isti taj
16 dokument koji imate pred sobom. Samo da vidim gdje je to na mom kompjuteru, samo
17 trenutak.

18 Zapisnik, ali ne od 22. januara, nego zapisnik sa sljedećeg sastanka.
19 Možete li nam reći kada je sljedeći sastanak održan?

20 O: Ne znam. Mogu da provjerim samo ovde. Zaista se ne sjećam tih svih
21 sastanaka.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo pronađite sljedeći, dakle, taj iza
23 22. januara.

24 O: Da, 24.2.1992. godine.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zahvaljujem, gospodine Deronjiću.
2 Zamolit ću Vas da pročitate posljednji red četvrtog paragrafa "Razno".
3 Molim Vas, polako čitajte. Ustvvari, ja ću to pročitati za Vas. Tri reda ranije
4 se govori o tome kako je gospodin Deronjić nešto predložio a u zadnjem redu
5 stoji: "On je dodao da što više hrane treba uskladištiti u isključivo srpskim
6 područjima." To zvuči kao da se radi o tom skladištenju hrane za koje ste nam
7 upravo rekli u svom iskazu da Vi niste sprovodili nikakav program skladištenja
8 hrane. Možete li, molim Vas, komentirati ovaj dio zapisnika?

9 O: Ja sam rekao, časni Sude, da sam... da je to bila preporuka koju smo
10 dobili u materijalima. Ja sam pred... prenio tu preporuku. A Vaše pitanje da li
11 ja znam da su napravljeni takvi depoi hrane, ja sam rekao da ne znam za to ništa
12 i rekao sam da nisu. I kada ste me pitali da li ste Vi učestvovali u tim... u
13 stvaranju tih depoa hrane, nisam praktično ništa uradio za stvaranje tih depoa.
14 To je sigurno. Ali, ovo je rečenica koju sam rekao na Opštinskom odboru, da bi
15 trebalo da ljudi se pobrinu da imaju rezerve hrane na svojim teritorijama. Ništa
16 konkretno tu dalje nije preduzeto.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li se tu govori o svim teritorijama,
18 raznim teritorijama ili se specificira isključivo srpskim teritorijama?

19 O: Da. Ovde se misli isključivo na srpske teritorije.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, Vi ste u odgovoru naime rekli: na
21 raznim teritorijama. Recite da li je došlo do pogreške u zapisniku ili u ovom
22 što ste Vi rekli?

23 O: U tome vjerovatno što sam ja rekao.

24 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, ako sam dobro razumio, Vi kažete da
25 ste Vi ste skrenuli pažnju da je potrebno uskladištiti što je moguće više hrane

26

27

28

29

30

1 u isključivo srpskim područjima, a da to nema nikakve veze sa tim
2 uskladištavanjem hrane koje Vam je bilo predloženo?

3 O: Ja se izvinjavam, zaista. Osjećam da ovde dolazi do krupnog
4 nesporazuma. Moguće da je Vama pogrešno prevedeno. Apsolutno to ima veze sa onim
5 što nam je predloženo i naloženo da uradimo. Ja samo želim da kažem, Vaša
6 ekselencijo, da ja nisam konkretizovao taj predlog u smislu da smo napravili
7 zalihe hrane ili ja o tome ne znam ništa. Da se hrana zaista negdje odvezla
8 koncentrisala ni... niti smo je posjedovali. Ne znam kako bih je i mogao odvesti
9 i koncentrisati na neku teritoriju.

10 A ovo je sastanak na kojem sam ja komentarisao mjere i davao predloge da
11 se tako nešto uradi, ako je moguće, ako ljudi imaju novca da kupe, stvore zalihe
12 ili na neki drugi način da naprave zalihe.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Da se onda pozabavimo nečim
14 drugim. Vi ste tokom svog iskaza govorili o razoružavanju sela. I ja sam vas
15 onda pitao jesu li i Srbi bili razoružavani u tim selima. Vi ste odgovorili,
16 sada ću to ukratko reći da se radilo samo o muslimanskim selima, da su to bila
17 isključivo muslimanska sela. Ja sam Vam postavio pitanje koje se ticalo sela
18 Podčauš, koje se nalazi na jugoistočnom predgrađu Bratunca. Recite, da li je to
19 bilo isključivo muslimansko selo?

20 O: Časni Sude, veoma mi je teško da dam precizan odgovor jer ne znam šta
21 sve spada u to područje. Nikad se nisam tim bavio. Ja znam da je to područje u
22 ogromnoj meri muslimansko. Da li je potpuno muslimansko, zaista nemam neku
23 predstavu ni danas. Možda ima neka kuća tu srpska jer su i prigradska naselja
24
25
26
27
28
29
30

1 ponekad veoma izmiješana, ali je pretežno u ogromnoj većini, koliko ja znam,
2 muslimansko.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zamoliti ću da se predoči svjedoku karta
4 Bratunca. Ne znam točno koji je broj dokumenta.

5 Zamoliti ću da se to stavi na grafoskop. Gospodine Deronjiću, zamolit ću
6 da se okrenete prema grafoskopu, na desno. Molim vas, pokažite nam šta je po
7 Vama točno Podčauš ovdje. Možda da upotrijebite ovaj pokazivač.

8 Ma možete i prstom. Dakle, vidim to južno od riječi Bratunac.

9 O: [pokazuje]

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prema kamo, kada ste govorili o
11 razoružavanju Podčauša, na koje ste područje točno mislili? Neko šire područje?

12 O: [pokazuje]

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete li nam pokazati recimo, na
14 istočnu stranu gdje to područje prestaje?

15 O: Oprostite, samo da nađem istočnu stranu. To je trinae... Znači,
16 područje Podčauš se vezuje za jedno naselje u Bratuncu koje mi zovemo Đanići. To
17 je isključivo muslimansko naselje. Produžava se u pravcu prema jednom uzvišenju
18 koje zovemo Čauš, to je najveća kvota, mislim tu u... u opštini Bratunac -

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim Vas, pokažite taj Čauš da vidimo
20 točno gdje je. Samo zadržite olovku tamo.

21 O: [pokazuje]

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, sada vidim. Nisam vidio kada ste

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pokazivali gdje bi otprilike na istočnoj strani bila granica samog Podčauša,
2 dakle, na desnoj strani karte. Dokle otprilike prema desno je to išlo?

3 O: Pa ja mislim ovde negde. Ovaj Rakovac je, ovaj... To je bilo, čini mi
4 se romsko naselje, a ima i dio srpskih kuća, ali ima i muslimanskih kuća.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Moje pitanje je: da li su i Srbi
6 u Podčaušu bili razoružani?

7 O: Ne.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, Vaš odgovor je donekle različit
9 od onog što ste rekli jučer kada sam vas pitao da li su Srbi bili razoružavani u
10 tim selima. Vi niste odgovorili da, oni **nisu** bili razoružavani. Vi ste nam tada
11 odgovorili da ste Vi govorili o selima koja su bila isključivo muslimanska.
12 Jesam li u pravu?

13 O: Ja ne vidim u čemu je razlika. I jučer sam govorio da srpska sela
14 nisu razoružavana.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ono što ja želim čuti od Vas je: jesu li
16 Srbi u selima koja jesu bila razoružavana, da li su i oni bili razoružavani?
17 Međutim, to nije od najvećeg značaja, da li Vi vidite tu neku razliku. Međutim,
18 ono što me zanima je da li se slažete da je Vaš odgovor sada, bar kad govorimo o
19 Podčaušu, donekle različit od Vašeg odgovora koji ste dali odgovarajući na moje
20 ranije pitanje, naime, da li su kod razoružavanja sela i Srbi bili razoružavani?

21 O: Kakav odgovor sam dao? Ja se ne sjećam precizno kakav odgovor sam
22 dao.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Neću insistirati da mi date odgovor.

24 Pređimo na potpuno drugu temu, vaš posjet Bajinoj Bašti. Da li sjećate
25 da Vas je gospodin Zekić pozvao da tamo dođete? Recite, koji je bio razlog Vašeg
26 odlaska?

27

28

29

30

1 O: Gospodin Zekić mi je prenio to preko jednog čovjeka koji je došao kod
2 mene kući. Zove se Milorad Popović, član je Opštinskog odbora Bratunac. Rekao mi
3 je da Goran Zekić... mi je ostavio poruku, a on je otišao za Bajinu Baštu, da
4 dođem u Bajinu Baštu da ima neki sastanak u zgradi Teritorijane opštine, e...
5 Teritorijalne odbrane Bajina Bašta. I ja sam tim povodom... uzeo sam jedno
6 vozilo iz bratunačke Elektrodistribucije i sa tim čovjekom otišao u Bajinu
7 Baštu.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi ste dakle tamo otišli da bi se
9 sastali sa njime. Vidjeli ste da su isti vojnici, isto ljudstvo koje je kasnije
10 došlo u Bratunac, da je ono preko mosta ušlo u Bajinu Baštu. Da li sam dobro
11 razumio to?

12 O: Ne. Iz Bajine Bašte to ljudstvo prešlo u Skelane, a to je bo... na
13 bosanskoj strani. Znači, iz Srbije, iz Bajine Bašte u Skelane.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, oni su došli iz Srbije i prešli
15 dakle, preko mosta, preko Drine? Da li sam dobro shvatio?

16 O: Da.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Tada Vam je rečeno da možete očekivati
18 da će oni doći u Bratunac. Da li sam to razumio?

19 O: Ne sjećam se da sam takvu formulaciju rekao.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pronaći ću to u zapisniku tokom pauze.
21 Problem je u tome što imama pristup samo jednom dijelu iskaza u ovoj sudnici jer
22 je drugi dio Vašeg iskaza bio u drugoj sudnici.

23 Dakle, Vi kažete da se ista vrsta ljudi pojavila u Bratuncu. Međutim, Vi
24 niste znali odakle su oni došli, to jest niste znali tko su oni bili. Da li se
25 sjećate da Vam je bilo postavljeno pitanje: tko su bili ti ljudi koji su došli u
26 Bratunac?

27

28

29

30

1 O: Da, sjećam se toga.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete li nam odgovoriti ponovo na to
3 pitanje?

4 O: Časni Sude, ja sam to pitanje dobio kada su me pitali Muslimani da li
5 mogu da im dam garanciju. Ja sam rekao da ne znam ko su ti ljudi. I ja sam mogao
6 samo izvući pretpostavku ko su ti ljudi. Niko mi nije rekao ni na tom sastanku u
7 smislu... e... da kaže: "Nas je poslao taj i taj. Mi smo došli tu i tu i mi se
8 zovemo tako i tako." Sastanak je bio u toku kada sam ja došao u "Fontanu". A
9 Goran Zekić mi je samo kratko predstavio te ljude i rekao da razgovaraju o
10 Srebrenici, a... i da su dali ultimatum Muslimanima u Bratuncu da napuste vlast.
11 Nisam nikakve druge pojedinosti znao o tome ko su ti ljudi, št... ko ih je
12 poslao, izuzev da su došli sa Goranom Zekićem.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kada ste bili na tom sastanku nekoliko
14 dana ranije, kada ste prvi puta vidjeli te ljude, Vi i tada niste pitali tko su
15 oni?

16 O: Da, pitao sam i to. Pitao sam. Zekić mi je odgovorio da su to
17 dobrovoljci koji treba da uđu u Srebrenicu.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nešto više od toga da su dobrovoljci?

19 O: To što mi je on rekao da si... i doveo, napravio je šalu jednu da ih
20 je doveo taj Jokić i te komentare njegove. Ali oni su bili, časni Sude, upravo u
21 trenutku izlaska prema Skelanima kada sam ja došao. Kratko sam se zadržao u toj
22 kancelariji, a Zekić i ja smo razgovarali samo još dva-tri minuta tamo kad smo
23 ušli u Skelane. Ja sam se vratio u Bratunac, očekujući naravno da ću imati
24 priliku da sa Zekićem se vidim posle toga i da razgovaramo o tome.

25 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li se takva prilika i dogodila?
26
27
28
29
30

1 O: /u engleskom transkriptu: "5." / maja ja sam imao prvi put priliku da
2 sa njim direktno razgovaram o tome.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li je to bilo prije njihovog dolaska
4 u Bratunac ili nakon?

5 O: Nakon njihovog dolaska.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, i kada su došli u Bratunac, da li
7 ste možda tada pitali gospodina Zekića ko su ti ljudi konkretno, osim što su
8 samo dobrovoljci?

9 O: Ne. Ja sam na sastanku koji je zaista bio neobičan jer je... niko mi
10 nije rekao da imamo sastanak taj dan i da će neko doći. Pozvan sam, došao sam.
11 Samo što smo počeli da raspravljamo o pitanjima, ja sam otišao u stanicu
12 bezbednosti da razgovaram sa Muslimanima. U međuvremenu oni su krenuli prema
13 stanici policije u Bratuncu, a ubrzo nakon toga napustili su Bratunac autima za
14 Srebrenicu. Gorana Zekića više nisam ni vidio. On je otišao sa njima.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moje pitanje je bilo da li ste ga pitali
16 nakon toga, Vi ste mi sad dali jedan dugačak odgovor... Dakle, da li je Vaš
17 odgovor "nisam"?

18 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi ste nam puno pričali o samom
20 sastanku, međutim, ja sam samo htio znati da li ste ponovo pitali gospodina
21 Zekića tko su ti ljudi. I sada sam shvatio da je Vaš odgovor na to da niste.

22 A sada kad govorimo o tome što ste Vi očekivali da će ti ljudi doći i u
23 Bratunac, vi ste rekli da niste očekivali. Jesam li dobro shvatio? Ili Vam niko
24 nije rekao da postoji takva mogućnost? Da li biste nam mogli to malo detaljnije
25 opisati, naime, reći nam u kolikoj ste mjeri bili iznenađeni kada su ti ljudi
26 došli u Bratunac?

27 O: Vaša ekselencijo, apsolutno sam bio iznenađen zato što me niko nije
28 obavijestio. Jer mogao sam pretpostaviti da će neko doći u Bratunac iz

29
30

1 razloga što su takve stvari se događale svuda u mom okruženju. Nisam ni po čemu
2 mogao izvući zaključak da će Bratunac biti preskočen u tim aktivnostima.
3 Postojala je nada neka da neće doći takva grupa u Bratunac. Kada su se pojavili,
4 bio sam apsolutno iznenađen jer niko mi nikada nije rekao da će 17. maja u
5 Bratunac doći bilo ko. 17. aprila, oprostite.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, Vi nam kažete da ste bili
7 iznenađeni, ali ste očekivali da će se tako nešto dogoditi?

8 O: Ja upravo to kažem. Očekivao sam ali sam... da se to može dogoditi,
9 ali nisam znao ni kad, ni ko će doći. I smatrao sam da i ako neko dođe, da će me
10 obavijestiti na vrijeme o tome i da će mi reći šta su njihovi zadaci i planovi u
11 tom gradu.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mene ne muči to. Naime, ja prihvaćam da
13 ste Vi mislili da bi se tako nešto moglo dogoditi. Međutim, mene je zanimalo da
14 li ste Vi to konkretno očekivali i da li ste imali bilo kakvu predstavu o tome
15 da li će se to dogoditi ubrzo, za mjesec dana, za tjedan dana ili nešto tako.
16 Dakle, šta ste konkretno mislili, osim što ste kažete mislili da bi se nešto
17 moglo dogoditi?

18 O: Vaša ekselencijo, pitanje je zahtijeva jedan duži odgovor jer je
19 situacija u Bratuncu specifična. Prvo zbog mog odnosa prema politici Srbije koji
20 mogu objašnjavati ovde danima i mojih učešća na -

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da Vas onda zaustavim. Ne pitam Vas koja
22 je Vaša osnova bila za Vaša razmišljanja o tome šta je moguće, šta ste
23 očekivali. Ono što Vas pitam je da li ste smatrali da je to samo moguće ili ste

24
25
26
27
28
29
30

1 stvarno očekivali da će oni doći i ako ste mislili da je moguće da će oni doći,
2 ako ste ih očekivali, da li ste mislili da će se to dogoditi ranije ili kasnije?
3 Šta ste u to vrijeme kada ste se vratili sa sastanka sa Zekićem i kada ste prvi
4 put vidjeli te ljude, šta Vam je bilo na umu, šta ste mislili kakva će biti
5 sudbina Bratunca u budućnosti, barem što se tiče te teme?

6 O: Moje razmišljanje u tom trenutku je bilo da je Bratunac iz nekog
7 čudnog razloga preskočen. Po slijedu događaja od Bijeljine, kretajući se prema
8 jugu, Zvornik, pa onda je preskočen Bratunac i pojavili su se ljudi u
9 Srebrenici. Ja sam u tom trenutku pomislio da možda neće ni doći u Bratunac. Da
10 je Srebrenica geografski, strateški interesantnija opština i veća opština i da
11 će tamo da se događaju te s...slične stvari kao u Zvorniku ili u Bijeljini.
12 Međutim, nisam isključio mogućnost da će neko doći u Bratunac. Apsolutno nisam
13 isključio tu mogućnost.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da onda sumariziram. Vi niste mislili da
15 je nemoguće da će se oni pojaviti, ali smatrali ste da to nije baš vjerojatno.
16 Niste ih baš očekivali. Da li sam dobro shvatio?

17 O: Radi se zaista o nijansama u ovaj... u iskazu. Ne bi želio da
18 napravim neku grešku. Moguće je da se pojavio, očekivao sam i takav događaj, ali
19 nisam bio 100% siguran da će se on desiti i da će se tako odigrati kao što se
20 dogodilo.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] 16. februara ste rekli: "Kada sam se
22 vratio u Bratunac, očekivao sam da će i Bratunac uskoro biti zahvaćen istim tim
23 problemima, da će se neka jedinica pojaviti i tamo."
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da, ja nisam isključio nikad tu mogućnost. To je tačno.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kada ste prvi put saznali koliko ljudi
3 je ubijeno u napadu na Glogovo?

4 O: Nikada nisam saznao pravu činjenicu o tome koliko ljudi je ubijeno u
5 Glogovoj. Ja sam -

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Izvolite, nastavite sa odgovorom.

7 O: Neke informacije o moguć... o ubistvima u Glogovi, da je bilo
8 ubistava u Glogovi, uveče nakon sahrane Gorana Zekića neko je pomenuo - ne mogu
9 se sjetiti sada ko - je pomenuo da je u Glogovoj bilo nekih ubistava, ali da
10 nije mogao da kaže ništa precizno oko toga. Ne mogu se sjetiti ko je rekao tu
11 informaciju. U toku narednih dana sigurno nisam imao mogućnosti da se upoznam sa
12 tim jer sam opisivao događaje od 10-og, 11-og, 12-og i narednih dana. To su
13 zaista bili burni događaji.

14 U toku narednog perioda ja sam imao različite informacije... su do mene
15 dolazile o tim događajima u Glogovi, tako da sam u jednom trenutku čuo da je
16 bilo ubistava. U drugom slučaju su ljudi negirali ta ubistva. E... teško mi je
17 da sad kažem precizno kad u kom vremenu sam znao za ta ubistva. Posle rata ili u
18 toku rata, pardon, imao sam priliku da pročitam neku knjigu. Autor je bio jedan
19 čovjek, Musliman iz Bratunca koji je opisivao te događaje i tad sam prvi put
20 vidio da on pominje određen broj ljudi ubijenih u Glogovi. Tada sam posumnjao u
21 to, da je to zaista se i desilo. Knjiga se zov... je autor je gospodin Mašić iz
22 Bratunca, jedan profesor. A nakon rata, moji pokušaji da saznam više nešto o
23 tome bili su uzaludni i nisam mogao tačno nikada saznati šta se desilo u Glogovi
24 po pitanju ubistava.

25 Neke istražne radnje su vršili moji advokati pripremajući moj predmet za
26
27
28
29
30

1 Odbranu pa smo saznali neke detalje, da jeste bilo ubijanja, da su... Lokaciju
2 smo otkrili gdje je to se desilo. To je bio moj zahtjev da se istraži da vidimo
3 zaista da li su i koliko ljudi ubijeno u toj Glogovoj. Tako da konačno moje
4 saznanje ne bazira ni na kakvom autentičnom dokazu. Ja sam prihvatio činjenicu
5 Tužilaštva i rekao sam da se slažem da je to mogući broj, ne ulazeći apsolutno u
6 to da li je to tačan broj. Nemam razloga da sumnjam u to šta su oni iznijeli kao
7 činjenicu.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kada ste prvi put prihvatili kao
9 činjenicu da je u Glogovoj ubijen velik broj ljudi? Kad kažem velik broj ljudi,
10 mislim na... recimo to ovako: više od 40 ljudi. Nije bitno da li znate konkretno
11 da li se radilo o 65, 62 ili tako nešto. Kada ste po prvi puta prihvatili kao
12 činjenicu da je veći broj ljudi bio ubijen u Glogovoj?

13 O: Ovde, časni Sude, kad sam se suočio sa tim činjenicama u optužnici i
14 kada smo neke dodatne istrage oko toga vršili.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu, gospodine Deronjiću.

16 Samo da vidim da li imam još neko pitanje za Vas.

17 Samo još jedno pitanje. Pripreme za napad na Glogovu, što se tiče
18 logistike, da li je to bilo napravljeno prije nego što je donesena odluka ili je
19 to sve bilo organizirano iste večeri?

20 O: Bilo je napravljeno prije. Vojska je uradila pripremu i mi smo samo
21 odobrili to na sjednici.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Oni su već bili na položajima?

2 O: Ne, ali su... raspored i učešće jedinica se već znao. Tako da sam ja
3 odmah neposredno nakon sastanka otišao sa jedinicu kom... koja je bila već
4 postrojena pred opštinom.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Zahvaljujem se na Vašim
6 odgovorima. Sada ćemo poći na pauzu jer je prošlo više od sat i po. U slučaju da
7 neka od strana ima pitanja za gospodina Deronjića na osnovu pitanja koja su
8 postavljena od strane Vijeća?

9 Izvolite, gospodine Harmon?

10 G. HARMON: [simultani prevod] Mi nemamo pitanja.

11 G. STEWART: [simultani prevod] Ja sam shvatio da mi obično imamo priliku
12 da postavimo pitanja koja proizlaze iz pitanja Tužilaštva.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako imate baš neka hitna pitanja, obično
14 je postupak takav da se to nakon unakrsnog ispitivanja... U svakom slučaju, ako
15 nešto direktno proizlazi iz pitanja Tužilaštva, onda Vas neću onemogućavati u
16 tome da postavite svjedoku. Da li ste imali neko konkretno pitanje?

17 G. STEWART: [simultani prevod] Ne. Ne konkretno. Samo sam htio pitati
18 prije nego što gospodin Deronjić ode.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Koliko će Vam trebati? To pitam zbog
20 prevodilaca i tehničara.

21 G. STEWART: [simultani prevod] Pa nekoliko minuta.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da čujemo gospodina Harmona.

2 G. HARMON: [simultani prevod] Samo sam htio vidjeti kako ćemo dalje
3 nastaviti raditi. Dakle, ako se vratimo i gospodin Stewart postavi dodatna
4 pitanja, da li će onda i Sud ponovo postavljati pitanja? To pitam zato što ćemo
5 se morati pripremati za sljedećeg svjedoka.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako bismo imali dužu pauzu, da li su
7 prevodioci spremni da radimo još malo?

8 Evo čujem da su ljudi po kabinama za to. Možete nastaviti, gospodine
9 Stewart.

10 Dalje unakrsno ispituje gospodin Stewart:

11 [Branitelj ispituje putem prevodioca]

12 P: Gospodine Deronjiću, govorili ste o Savjetu za nacionalnu
13 bezbjednost. To je proizašlo iz pitanja gospodina Harmona danas. Da li ste Vi
14 ikada dobili neko pismo, naređenje, pismeni dopis od tog Savjeta za nacionalnu
15 bezbjednost? Bilo šta usmenim putem ili uputstvo ili naređenje?

16 O: Ne, ne sjećam se ničega.

17 P: Što se tiče Vrhovne komande - naime gospodin Harmon je spomenuo i
18 izvjesnu Vrhovnu komandu - ako Vam kažem da je to bilo savjetodavno tijelo, da

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 li biste se onda možda prisjetili? Da li nešto znate o tome?

2 O: Zaista ne znam ništa. Znam da postoji takav organ, a o njegovom radu
3 ne znam ništa.

4 P: Ako bih ja rekao da je gospodin Krajišnik bio član Vrhovne komande od
5 31. decembra 1992., da li je to nešto što biste mogli prihvatiti, da li biste to
6 zaniijekali ili je to nešto o čemu ništa ne znate?

7 O: O tome ne znam ništa.

8 P: U redu. Hvala. Mislim da je ovo trajalo manje od tri minute.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Harmon.

10 G. HARMON: [simultani prevod] Ne bih želio sada inzistirati na ovom
11 nastavljanju postavljanja pitanja i odgovora. Ja bih zamolio samo da pokažemo
12 svjedoku dokazni predmet N56 /u engleskom transkriptu: "56"/ kako bismo dobili
13 jedna odgovor od svjedoka. Naime, to je vezano za pitanje gospodina Stewarta.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete to sada odmah učiniti.

15 Dalje unakrsno ispituje g. Harmon:

16 P: Gospodine Deronjiću, postavljeno Vam je pitanje da li ste ikada
17 dobili pismo ili naredbu ili pismeni neki dopis od tog Savjeta za nacionalnu
18 bezbjednost. Ja ću Vas zamoliti da pogledate dokazni predmet Tužilaštva 56. On
19 je pred vama. Pogledajte prvi paragraf u tom naređenju. Naređenje nosi datum 1.
20 maj 1992. godine. Da li tu vidite da se tu spominje, u tom prvom paragrafu,

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Savjet za nacionalnu bezbjednost?

2 O: Da, ovdje piše "Savjet za nacionalnu bezbjednost".

3 P: Da li to vidite u dokaznom predmetu Tužilaštva 56?

4 O: Pa, to je tačno. Znači, greška je... ja nisam znao koji je ovo organ
5 poslao kad smo razgovarali o ovoj odluci. Nisam obratio pažnju na to.

6 G. HARMON: [simultani prevod] Nemam više pitanja. Hvala.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zahvaljujem gospodinu Harmonu.

8 Gospodine Deronjiću, ovim je završeno Vaše svjedočenje u ovoj sudnici.

9 Ja često se zahvaljujem svjedocima što su došli izdaleka. U Vašem slučaju mislim
10 da bolje da se samo zahvalim što ste došli svjedočiti.

11 Možete izvesti gospodina Deronjića iz sudnice.

12 [Svedok se povlači]

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo još nekoliko tehničkih stvari za
14 strane. Vidim da Obrana nije uvrstila nikakve dokazne predmete tokom ispitivanja
15 gospodina Deronjića, a Tužilaštvo je ponudilo dokazne predmete P33 do P63. S
16 obzirom da nije bilo nikakvih prigovora niti sada niko nije uložio prigovore,
17 kažem da su ti dokumenti uvršteni u spis.

18 I za kraj želim reći stranama, kao i Tajništvu, da sljedećeg ponedjeljka,
19 a mislim da se o tome razgovaralo sa stranama, dakle, da ćemo sljedeći

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 razdjelnika može da stane u jednu fasciklu, konačna numeracija će biti urađena
2 na kraju, ali će dokazni predmeti biti arhivirani u njihove fascikle shodno tome
3 kako budu predočavani. Da li je to tačno tumačenje?

4 G. TIEGER: [simultani prevod] Oprostite, časni Sude, malo sam imao
5 poteškoća da čujem poslednji dio Vašeg komentara.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Rekao sam da će dokazni predmeti biti
7 arhivirani u tim fasciklama u skladu sa onim redoslijedom kako budu predočavani
8 u sudnici.

9 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, ako mogu da kažem, što se tiče
10 logistike i onoga što je Sud tačno okarakterisao kao kompleksnu logističku
11 vježbu, mi smo pripremili i dokazne predmete u elektronskoj verziji koji mogu
12 biti prikazane putem programa *Sanction*. S tim u vezi trebalo bi da kažem da smo
13 naišli na neke poteškoće. Možda možemo da izađemo sa rješenjem za te probleme.
14 Da li će to biti potpuno zadovoljavajuće rješenje, preostaje da se vidi, ali ja
15 sam optimista i nadam se da će program *Sanction* biti od velike pomoći Vijeću kao
16 što je bilo i prethodno.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, i Vijeće se nada da neće biti
18 potrebno da zajednički idemo kod oftalmologa. Mislim da se to tako kaže, jer
19 /prevod engleskog transkripta: "jednostavno to nismo mogli vidjeti"/.

20 G. STEWART: [simultani prevod] Ako mogu da kažem, ja pokušavam da
21 razumijem ono što ste rekli, da će konačni broj biti urađen na kraju. Da li to

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 znači da će dokazni predmeti biti označeni brojevima ili ne?

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Postoji dvojaka numeracija. Jedna je za
3 fasciklu a druga je za razdjelnik. Ali, ako ne znamo tačno na kojem broju se
4 zaustavljamo, dokument se može nalaziti u fascikli 2 ili 14. To ne mora biti
5 uvijek 3 ili 1.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Shvatam. Upravo to mi je predstavljalo
7 problem. Shvatam da fascikla i razdjelnik ne moraju imati isti broj. To može
8 sačekati do kraja, a to je ono što nisam razumio. Tim Odbrane na sve načine
9 pokušava da shvati praktična pitanja kako ovaj Međunarodni sud radi. Vi ste
10 imali mnogo strpljenja u tome prateći ovu našu krivulju učenja.

11 A što se tiče samog programa *Sanction*, mi smo na samom početku te
12 krivulje i sve ono što znamo je to da smo dobili jedno predavanje i prezentaciju
13 prije Božića. Nismo prošli nikakvu obuku, nemamo nikakvog iskustva, ne znamo
14 ništa o tome. Ja sam htio da to objasnim jer ukoliko će to predstavljati
15 hendikep, bilo za Sud bilo za nas, onda moramo naći rješenje za to.

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Iz onoga što ja zaključujem Tužilaštvo
2 predočava svoje dokumente putem programa *Sanction*. Imali smo nekih poteškoća.

3 G. TIEGER: [simultani prevod] Koliko ja shvatam, časni Sude, on se
4 koristi i u predmetu Brđanin.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Mi nismo Odbrana u predmetu Brđanin. Mi
6 to nemamo.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li je licenca dostupna? Zapravo,
8 predstavnica Sekretarijata piše neke korisne informacije kao što to čini uvijek.
9 A mi ćemo sačekati da to dobijemo.

10 Ako stupite u kontakt sa OLAD-om ili sa gospođom Philpott u
11 Sekretarijatu, onda ćete saznati više o tome šta Vam je na raspolaganju, kako da
12 koristite, koje informacije želite da imate.

13 G. STEWART: [simultani prevod] Nadam se da se za to ne mora plaćati.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Shvatam Vašu nadu.

15 Gospodine Tieger, da pozovete sljedećeg svjedoka? Kako znam to će biti
16 gospodin Treanor.

17 G. TIEGER: [simultani prevod] Tačno, časni Sude.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim poslužiteljicu da uvede gospodina
19 Treanora u sudnicu.

20 [Svedok je ušao u sudnicu]

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro večer, jer prošlo je 18.00h i
2 pretpostavljam da ste Vi gospodin Treanor. Prije nego što počnete da svjedočite
3 u ovoj sudnici, prema Pravilniku o postupku i dokazima treba da date svečanu
4 izjavu. Tekst ste dobili od poslužiteljice i zamolit ću Vas da pročitate tu
5 svečanu izjavu.

6 SVEDOK: [simultani prevod] Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu,
7 cijelu istinu i ništa osim istine.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam. Izvolite sjesti, gospodine
9 Treanor.

10 Primjetio sam da ćete radije biti bez slušalica. Da li iz toga mogu da
11 zaključim da možete da pratite sve jezike koji se govore u ovoj sudnici? To
12 znači francuski, engleski i B/H/S.

13 SVEDOK: [simultani prevod] Ne, svakako mogu da pratim engleski, a
14 manje-više mogu i B/H/S. Ako će se govoriti na B/H/S-u, onda ću verovatno
15 koristiti slušalice.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A francuski?

17 SVEDOK: [simultani prevod] Ne.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sudija El Mahdi obično govori francuski.
19 Ako Vam se on obrati, onda ćete morati staviti svoju slušalicu. U protivnom ćete
20 propustiti da čujete ono što je on rekao.

21 Izvolite, gospodine Tieger.

22 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala Vam.

23 SVEDOK: PATRICK TREANOR

24 [Svedok odgovara putem prevodioca]

25 Ispituje g. Tieger:

26 [Tužilac odgovara putem prevodioca]

27 P: Dobro večer, gospodine Treanor.

28

29

30

1 Želio bih da počnem time što ću ukratko spomenuti Vaše akademsko i
2 profesionalno iskustvo, a nadam se da ću to učiniti tačno. Ukoliko napravim
3 grešku, molim Vas da me ispravite.

4 Vi ste diplomirali jezike na koledžu u Massachusettsu u Sjedinjenim
5 Američkim Državama. Zatim ste magistrirali ruski i istočnoevropske studije na
6 Univerzitetu Yale, a doktorirali ste na Fakultetu za slovenske jezike i
7 istočnoevropske studije na univerzitetu u Londonu uključujući i istoriju
8 Bugarske. Da li je to tačno?

9 O: Tačno.

10 P: Ako sam Vas dobro shvatio, Vi ste počeli svoju profesionalnu karijeru
11 kao obavještajni analitičar u Federalnom odjelu za istraživanje u biblioteci
12 Kongresa Sjedinjenih Američkih Država. To ste radili od 1977. do 1980. godine.
13 Da li je to tačno?

14 O: Tačno.

15 P: 1980. godine počeli ste da radite kao istoričar, a kasnije kao viši
16 istoričar u Ministarstvu pravde u Uredu za posebne istrage. Da li je to tačno?

17 O: To je tačno.

18 P: Tu ste ostali sve do 1994. godine. Ta kancelarija odgovorna je i bila
19 je odgovorna za istragu slučajeva i osoba koje pokušavaju da uđu u Sjedinjene
20 Američke Države, za koje se tvrdi da su sudjelovale u nacističkim progonima
21 tokom Drugog svjetskog rata?

22 O: Tačno.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A veliki dio Vašeg posla u tom se periodu odnosio na bivšu
2 Jugoslaviju? Da li je to tačno?

3 O: Da, to je tačno.

4 P: Od 1994. godine pa do danas, da li ste se bavili, prije svega kao
5 istražitelj za Tužilaštvo, a nakon toga kao šef tima za pravno istraživanje?
6 Mislim da ste tu funkciju preuzeli u februaru 1998. godine.

7 O: Ja sam istražitelj od 1994. godine. Imao sam različita zvanja. Na
8 početku tim se zvao istraživački tim.

9 P: Da li ste tokom tog perioda vodili istrage i nadgledali istrage
10 drugih timova?

11 O: Da.

12 P: Da li je to uključivalo prikupljanje i analizu dokumenata koji su se
13 odnosili na sukob u Bosni, a preciznije vladine organe bosanskih Srba i SDS-a?

14 O: Da.

15 P: Gospodine Treanor, Vi ste pripremili jedan izvještaj koji nosi naslov
16 "Rukovodstvo bosanskih Srba, 1990. - 1992.". Taj izvještaj nosi datum 30. jula
17 2002.

18 O: Da.

19 P: Da Vas ukratko pitam, da li taj izvještaj opisuje strukture, organe
20 Srpske demokratske stranke i Vlade Srpske Republike Bosne i Hercegovine i
21 Republike Srpske, kao i njihovu politiku i rukovodstvo SDS-a u Srpskoj Republici
22 Bosni i Hercegovini?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, to je tačno. To je zapravo sadržaj mog izvještaja.

2 P: Taj izvještaj i fus note koje su priložene su označene kao sljedeći
3 dokazni predmet Tužilaštva i ja ću sada zamoliti da se to uvrsti u spis.

4 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Izvještaj vještaka će dobiti oznaku
5 dokazni predmet Tužilaštva P64, a 28 svezaka sa fusnotama će dobiti oznaku P64A.

6 G. TIEGER: [simultani prevod]

7 P: Gospodine Treanor, da li možete Vijeću objasniti kakva je priroda
8 dokumenata koji su prikazani u ovom izvještaju i na kojima se Vaš izvještaj
9 zasniva kada se govori o pitanjima kojima se bavio i zaključcima?

10 O: Naravno. Kao prvo, htio bih reći da je izvještaj zajednički proizvod
11 koji smo sastavili ja i drugi pripadnici mojeg tima. Ja sam istragu i pisanje,
12 koje je rezultiralo na kraju ovim izvještajem, počeo 1994. Kada je formiran tim
13 1997., ili 1998., drugi članovi tima su se počeli baviti istragom i
14 sastavljanjem izvještaja za konkretna područja, a ja sam nadzirao cijeli taj
15 proces i imao konačnu kontrolu nad tim što će u njega ući.

16 Sam izvještaj je zasnovan na opširnom nizu originalnih dokumenata koji
17 je u posjedu Tužilaštva. Većina tih dokumenata proizlaze iz Srpske demokratske
18 stranke ili vladinih struktura koje je ona oformila, konkretno u Srpskim
19 autonomnim oblastima i u raznim organima koji su kasnije postali dio Republike
20 Srpske.

21 Kada kažem originalni dokumenti, mislim na dokumente koji su bili
22 interni dokumenti tih organizacija i struktura s jedne strane. To je velika

23

24

25

26

27

28

29

30

1 količina dokumenata uključujući dokumente kao što su zapisnici sa sastanaka,
2 interna prepiska, uputstva koja su bila izdana na raznim razinama, izvještaji
3 koji su primljeni sa raznih razina stranačkih i državnih struktura. A ta
4 zvanična dokumentacija također uključuje i zvanične publikacije ili zvanično
5 objavljene tekstove sa Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Drugim
6 riječima, to je *Službeni glasnik* koji je kasnije postao *Službeni glasnik*
7 *Republike Srpske*.

8 Mi smo također u našem izvještaju koristili nekoliko novinskih
9 izvještaja koji su pomogli da se osvijetle neke nejasnoće i dopune stvari koje
10 nismo imali u dokumentaciji. Među originalnim dokumentima su i neki dnevници
11 pojedinaca koji su bili uključeni u aktivnosti SDS-a ili njegovih izdanaka. U
12 određenoj mjeri smo se oslanjali i na presretnute telefonske razgovore visoko
13 rangiranih pripadnika SDS-a. Ti su telefonski razgovori bili presretnuti od
14 strane Službe državne bezbjednosti Bosne i Hercegovine i stavljeni nama na
15 raspolaganje. Mislim da su to, općenito govoreći, vrste dokumenata na kojem je
16 ovaj izvještaj zasnovan. Međutim, prvenstveno je zasnovan na službenim
17 dokumentima SDS-a i struktura koje su rukovodile tom strankom tokom razdobljem
18 osnivanja 1991. i 1992.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Treanor, samo da mi nešto
20 razjasnite. Ne znam da li sam dobro shvatio. Pogledajte na ekranu strana 76, red
21 4. Vi kažete da ste koristili u izvještaju nekoliko novinskih tekstova. Meni se
22 učinilo, naime, da sam ja čuo nešto drugo, ali možda su me moje uši zavarale.

23 SVEDOK: [simultani prevod] Nekoliko novinskih članaka.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Znači, to ste rekli. Onda sam Vas ja
2 pogrešno shvatio.

3 G. TIEGER: [simultani prevod]

4 P: Gospodine Treanor, Vi ste odabrali i određeni broj dokumenata kako
5 biste pomogli Vijeću da bolje shvati Vaš iskaz tokom ovog predmeta. Je li tako?

6 O: Da, to je tačno.

7 P: Izvještaj je sastavljen o jednoj konkretnoj temi. Svaka od struktura
8 o kojima se radi, se analizira i o njoj se razgovara iz perspektive njene
9 organizacije, kako je djelovala, ko su bili ljudi koji su bili u tim
10 strukturama, kakve su bile njihove aktivnosti. To nije, kao što je rečeno u
11 samom uvodu, to nije, dakle, povijest cijelog sukoba nego smo se više naslanjali
12 umjesto na kronološki red, na teme.

13 Ja sam smatrao da bi za svrhu iznošenja podataka iz izvještaja ovom
14 Vijeću, da bi bilo korisno - jer pretpostavljam da Vijeće zna u određenoj mjeri
15 nešto iz izvještaja - da bi bilo dobro da temi pridemo iz jednog drugog kuta,
16 naime, da pogledamo stvari kronološki kako bi Vijeće dobilo osjećaj o tome kako
17 su se događaji razvijali, a posebno kako je rukovodstvo SDS-a doživljavalo
18 razvoj događaja u Bosni. E, a da bismo mogli shvatiti kontekst u kojem su se
19 razne strukture koje su bile formirane, dakle da bismo shvatili taj kontekst, da
20 bismo shvatili koja je bila njihova svrha u vrijeme kada su formirane i da bismo
21 shvatili kako su oni ispunjavali te funkcije za koje su bili namijenjeni, a sve

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 u okviru općenitih planova rukovodstva SDS-a.

2 Zbog toga će iskaz koji ću tokom sljedećih nekoliko dana davati,
3 uključivati nekoliko dokumenata koji nisu uključeni u originalni izvještaj s
4 namjerom da bismo Vijeću omogućili da vidi kako su se kronološki događaji
5 razvijali, kako je to izgledalo rukovodiocima SDS-a. Također ćemo koristiti
6 mnoge dokumente koji jesu citirani u izvještaju. Međutim ovaj puta ćemo im prići
7 iz drugog ugla, naime, iz ugla gdje govore o tome kako su se događaji razvijali,
8 a ne utoliko da govore o tome što te strukture jesu same po sebi.

9 G. TIEGER: [simultani prevod]: Kao što je Tajništvo već reklo, dokumenti
10 koji će biti korišteni tokom svjedočenja gospodina Treanora, oni su svi
11 skupljeni na jednu hrpu i na taj način predloženi. Dakle, ja bih molio da se
12 sljedeći broj dodijeli izvještaju gospodina Treanora.

13 GĐA SEKRE TAR: [simultani prevod] To će biti P65.

14 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, -

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda već očekujete odluku o uvrštavanju
16 u spis gospodine Tieger, međutim ovo Pretresno vijeće se bavi na samom kraju
17 svjedočenja svjedoka dokaznim predmetima: Međutim, Obrana zna da može odmah
18 uložiti prigovor. Međutim, da ne bismo to radili malo po malo, mi to sve
19 odlažemo za kraj. Ali ćemo sve prigovore saslušati u vrijeme kada se ponude
20 dokumenti na uvrštavanje. A s obzirom da sada govorimo o ovim registratorima,
21 Obrana može uložiti prigovor na bilo koji dokument iz nekog konkretnog
22 registratora, i ako pronađu neki razlog da se taj dokument ne uvrsti, da se onda
23 možda čak ni ne predoči svjedoku.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. TIEGER: [simultani prevod]

2 P: Gospodine Treanor, ja bih htio da se pozabavimo kronologijom, međutim
3 prije toga, mislim da bi pomoglo Vijeću ako biste mogli iznijeti jedan opći
4 pregled materijala koji ćete koristiti, kao i pitanja kojima ćete se baviti
5 tokom Vašeg iskaza.

6 O: U redu. Izvještaj, kao što je bio zamišljen, je bio organiziran na
7 osnovu tema. Glavna tema kojom smo se bavili je bila Srpska demokratska stranka
8 sama. Njezino osnivanje, njen program, razvoj, aktivnosti, politika koje se
9 rukovodstvo držalo, a zatim se bavi strukturama koje je rukovodstvo Srpske
10 demokratske stranke formiralo. Kao prvo, to su regionalne strukture, a zatim
11 centralni državni organi buduće Republike Srpske. Moj iskaz tokom sljedećih
12 nekoliko dana bavit će se svim tim temama, ali kao što sam ranije napomenuo,
13 pokušat ću da ih stavim u kontekst događaja u Bosni i Hercegovini, a ja ću od
14 sad nadalje o Bosni i Hercegovini govoriti kao o BiH, radi jednostavnosti. U
15 razdoblju od sredine 1990. pa do kraja 1992. godine, dakle, u tom periodu je
16 Bosna i Hercegovina prešla sa jednostranačkog režima Saveza komunista na
17 višestranačku, iako kratkog vijeka, vlast, a zatim na kraju u nešto što je
18 Skupština bosanskih Srba kasnije nazvala međunacionalni i međuvjerski rat.

19 Glavni elementi na tom putu što ćemo ih iznijeti tokom svog iskaza su:
20 osnivanje političkih stranaka, posebno SDS-a, zatim u julu 1990. višestranački

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 izbori u novembru i decembru dakle 1990., zatim razvoj događaja u odnosima
2 između SDS-a koji je bio jedna od vladajućih stranaka u BiH nakon izbora, sa
3 njihovim partnerima u vladi, koalicijskoj vladi. Oni su naime bili u koaliciji
4 sa SDA, Strankom demokratske akcije. To je bila stranka bosanskih Muslimana i
5 Hrvatskom demokratskom zajednicom što je bila hrvatska stranka u Bosne i
6 Hercegovine. Njihovi su se odnosi počeli pogoršavati vezano za neka pitanja, a
7 posebno vezano za položaj Bosne i Hercegovine u BiH, za internu organizaciju
8 same Bosne i Hercegovine. Ti su odnosi još više bili pogoršani izbijanjem rata
9 ili neprijateljstava u Sloveniji i Hrvatskoj tokom ljeta 1991. godine, što je
10 dovelo do jačanja tenzija i u BiH. Ovo je pak proizvelo ili rezultiralo
11 sljedećim važnim korakom u ovoj priči. Riječ je o oktobru 1991. kada je
12 Skupština BiH u osnovi izglasala da BiH treba krenuti stazom neovisnosti od
13 Jugoslavije na što je rukovodstvo SDS-a reagiralo formiranjem vlastite skupštine
14 u oktobru 1991. godine.

15 Oni su zatim razvili vlastite državne institucije u sljedećim mjesecima.
16 Vodili su se pregovori da bi se ostvario unutarjni sporazum, međutim od toga
17 nije ništa ispalo. I negdje u početku aprila 1992. godine BiH je konkretno bila
18 priznata od strane stranih sila kao nezavisna država što je dovelo do toga da je
19 rukovodstvo SDS-a, a konkretnije Skupština njihova, da proglase nezavisnost
20 Republike Srpske.

21 Kao što ćemo vidjeti, priča se dalje nastavlja sa aktivnostima vladinih
22 tijela Republike Srpske na višoj razini, posebno u Savjetu za nacionalnu
23 bezbjednost i Predsjedništvu Republike Srpske. A gospodin Krajišnik je bio član.

24

25

26

27

28

29

30

1 I zatim pratimo priču sve do sredine decembra 1991. /u engleskom transkriptu:
2 "[sic]"/ kada je Predsjedništvo Republike Srpske bilo preformirano i kada je
3 Radovan Karadžić izabran za predsjednika te Republike.

4 P: Samo jedna mala ispravka u zapisnik. Kada ste zaključili spomenuli
5 ste: "Priča se nastavlja negdje do sredine decembra 1991."

6 O: 1992., izvinjavam se.

7 P: Hvala.

8 Gospodine Treanor, dokumenti koje spominjete i Vaši komentari o tim
9 dokumentima obuhvataju i vodeće figure SDS-a i Republike Srpske i prirodu
10 njihovih odnosa i njihovih podređenih.

11 O: Da. Tačno bi bilo reći da dokumentacija koja će biti predložena, da se
12 uveliko usredsređuje na glavne ličnosti rukovodstva unutar SDS-a i vladinih
13 struktura, kao i odnosa koje su imali međusobno, kao i sa njihovim brojnim
14 podređenima.

15 P: Gospodine Treanor, možemo li početi da razgovaramo o dokumentima koje
16 ste Vi izabrali? Možda da u tom slučaju počnemo sa osnivačkom Skupštinom SDS-a
17 1990. godine?

18 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, ovaj se dokument može pronaći
19 kod razdjelnika 1, fascikle 1, a to će svakako biti i prikazano na Vašem ekranu.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Treanor, možete li nam reći šta predstavlja dokument koji
2 se nalazi u rezdjelniku 1.

3 O: Ako ne griješim, ovdje vidimo uvodni govor Radovana Karadžića,
4 njegovo obraćanje osnivačkoj skupštini Srpske demokratske stranke 19. jula 1990.
5 godine. Na toj skupštini osnovana je stranka, a Radovan Karadžić izabran je za
6 predsjednika stranke i usvojen je program i statut stranke.

7 P: Iako znam da ste to već spomenuli u svom pregledu, možete li da
8 smjestite osnivanje Srpske demokratske stranke u kontekst događaja u bivšoj
9 Jugoslaviji a osobito u Bosni i Hercegovini?

10 O: Da, mogu. Nisam siguran koliko biste željeli da opširno o tome
11 govorim budući da je preostalo samo još nekoliko minuta. Da skratim, Jugoslavija
12 je prolazila kroz ozbiljnu krizu 1989. i 1990. godine. Postojao je akutni
13 nesporazum među vodećom komunističkom elitom u republikama Jugoslavije koja je
14 još uvijek bila jednopartijska država. To je bio nesporazum u pogledu unutarnje
15 strukture te države i prirode njenog političkog sistema i ekonomskog sistema.
16 Također želim da podsjetim Sud da je u to vrijeme komunistički sistem u Istočnoj
17 Evropi i u Sovjetskom Savezu također prolazio kroz tešku krizu nakon pada
18 Berlinskog zida 9. novembra 1989. godine. I možemo se sjetiti ubistva koje se
19 desilo 25. decembra 1989. godine, ubistva Čaušeskog. Savez komunista bivše
20 Jugoslavije je 23. januara održao kongres na kojem je došlo do nesporazuma među
21 predstavnicima, delegatima na kongresu iz raznih republika i to je zapravo bio

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kraj. To je završilo jednopartijski sistem u Jugoslaviji u raznim republikama.

2 Zatim je nakon toga 1990. godine uslijedila godina izbora u Jugoslaviji.
3 Jedno od pitanja tokom te dekade je bilo pitanje prirode političkog sistema i da
4 li treba da se transformiše u višepartijski sistem. Pritisci su bili prilično
5 neodoljivi. Višestranački izbori su zakazani u pojedinim republikama bivše
6 Jugoslavije. Višestranački izbori su se prvo odvijali u Sloveniji 8. aprila
7 1990. godine. Nakon toga su uslijedili višestranački izbori u Hrvatskoj 22.
8 aprila. Rezultat i jednih i drugih izbora je bio poraz Saveza komunista u tim
9 republikama i dolazak na vlast nacionalističkih stranaka u te obje republike,
10 koje se ni na koji način nisu obavezale na nastavak postojanja Jugoslavije.

11 A sada, u Bosni i Hercegovini, u februaru 1990. donesen je zakon koji je
12 omogućio osnivanje nekomunističkih političkih stranaka. U tom zakonu postojala
13 je klauzula koja je zabranjivala bilo kakvo političko udruživanje na etničkim i
14 religijskim osnovama, što se ispostavilo vrlo kontroverznom. Ta klauzula je
15 ukinuta odlukom Ustavnog suda od 11. juna 1990. godine, a krajem jula 1990.
16 godine donesen je paket ustavnih amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine, koji su
17 stupili na snagu, a to je zapravo ukinulo monopol Saveza komunista i
18 razmontiralo i komunističke ideološke odredbe Ustava koje su garantovale pravo i
19 koje su donijele istovremeno pravo na slobodu političkog udruživanja kao i

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nekoliko drugih zanimljivih klauzula koje su postale predmet kasnijih sporova.

2 Amandman 60 je definisao Bosnu i Hercegovinu kao demokratsku suverenu
3 državu građana i naroda i nazvao ih Muslimanima, Srbima i Hrvatima. U amandmanu
4 62 rečeno je da je teritorija Bosne i Hercegovine bila nepodjeljiva. Granice
5 Republike mogle su biti mijenjane samo referendumom građana i to dvotrećinskom
6 većinom.

7 U svakom slučaju, otvoren je put za formiranje nekomunističkih
8 političkih stranaka i za održavanje višestranačkih izbora. Dana 6. augusta
9 zakazani su izbori za 18. novembra.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Treanor, ne znam da li je ovo
11 dobar trenutak da prekinemo ali sada je točno 19.00h. Morat ćemo završiti. Vi
12 ste pokazali da imate svijest o tome da imate ograničeno vrijeme, ali nemojte
13 prijeći nekoliko minuta.

14 Ne radi se samo o nama, radi se i o prevodiocima, tehničarima koji nam
15 pomažu. Možete nastaviti.

16 SVEDOK: [simultani prevod] Formiranje nekomunističkih političkih
17 stranaka je već počelo. 26. maja 1990. formirana je SDA, Stranka demokratske
18 akcije. To je bilo čak i prije odluke Ustavnog suda. Njihovo ime nema nacionalnu
19 oznaku, međutim zasnovano je problemima muslimanskog naroda i bavilo se BiH u
20 njenim postojećim granicama.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

